د خاموشۍ لــه شــوره ډېـرو سـر تنـدې اونيـوۀ
د بـې وســۍ لـۀ زوره ډېـر پـه زنګانـۀ پرېواتـۀ

شور شور خاموشي

اعجاز خټک

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعیب سنز پبلشرز اینډ بکسیلرز

جي ټي روډ منګوره، سوات

ټول حقوق د اماراتو پښتو ادبي ټولنه مرکزدبۍ په نوم خوندي دي

د کتاب نوم .... شور شور خاموشی

لیکونکے .... اعجاز خټك

ناشر .... فضل ربی راهی

پروف ریډنګ .... حنیف قیس

ډیزائننګ .... لقمان حکیم

سرپاڼه .... سرتاج استاد او ظفرعلی ظفر

دچاپ کال ستمبر۲۰۱۲ء

پریس .... حاجي حنیف اینډ سنز پرنټرز لاهور

بیه .... -/۲۰۰ روپۍ

د رابطې لپاره ....

د موندلو درکونه :

- داماراتوپښتوادبي ټولنه مرکز دبۍ
- یونیورسټی بك ایجنسی پېښور
- شعیب سنز مینګوره ، سوات
- مکتبه اشرفیه، مېن بازار لاچۍ (کوهاټ)
- پشتواکېډیمي کتاب پلورنځے پېښور یونیورسټي پېښور
- پښتو ادبی ټولنه لاچۍ – کوهاټ خیبر پښتتونخواه

شعیب سنز پبلشرزجي ټي روډ منګوره، سوات

Website: www.shoaibsons.ipfox.com
Email: shoaibsons@yahoo.com
Ph: 0946-729448, 722517

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټرون

د خپل ګران و محترم استاد
سعد الله خان حېران په نوم
چې زۀ يې د شعرو ادب په الف ،ب باندې پوهه کړم

خاورې اعجاز خټك

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

ښاغلے تاج انور د لاچۍ کواټ ، ادبی مجلسونو کښې داعجاز خټک په نوم پېژندلے شی، پلار نوم یې صوبیدار کُندل خان (مرحوم) دے، دپېدایښت نېټه یې یولسم دسمبر نولس سوه دوه پنځوسم (**۱۱ دسمبر ۱۹۵۲**) او دسکول په کاغذونو کښې د مئ شپږمه نېټه کال نولس سوه څلور پنځوسم **(۶ مئ ۱۹۵۴)** لیکلې شوې ده. یعنې دا زمان د "سرېتوب عمر ته رسېدلے دے نو ځکه د"ښۀ سرېتوب " څرګندونه کوی او دا دے خپله ړومبی شعری مجموعه په اولس پېرزوکوی

زمـــا شـــاعري ده داولـــس دســـوکالۍ لـــۀ پـــاره
زۀ خـــو لیکـــل کـــوم دژونـــد دخوشـــحالۍ لـــۀ پـــاره
زۀ خپـــل غـــزل تـــه چرتـــه دمـــه ګـــډولے نـــۀ شـــم
نـــۀ شـــم کـــولائې شـــاعری دخرمســـتۍ لـــۀ پـــاره

دا شعرونه داعجاز خټک د"احساس " نومې نظم آخری کړی ده کوم چې ما په اول ځل په خپل کلی طورو کې آورېدلی وو. په کال ۱۹۷۸ .ء کښې.دپیاوړی مورخ او شاعر تاج ملوک خان دلسوز (مرحوم) په یاد کښې ادبی دستوره وه. د لاچۍ نه دوه ځلمی شاعران سعادت سحر او اعجاز حټک هم د اولسی ادبی ټولنې مردان په بلنه راغلی وو په دې موقع ددې دواړو ښاغلیو د کلام تود هر کلے شوے وۀ دغه کۀ هر څو د ښاغلی اعجاز خټک د شاعری ابتدائي دور وۀ خو د دۀ "احساس " د پښتو میئنو لـه دا احساس ضرور ورکړو چې کـه د ملی ژوند د بیداری شاعر اجمل خټک هر څو که د وختونو دسیاست سیلی په مخه کړی دی او ګاونډی هیواد کښې ئې دجلاوطنۍ په ګاللو مجبور کړے دے ولې دهغۀ د احساس بځرو "رشه" سالمه ده " دغیرت چغه" اوس هم پورته کیدائې اؤ آورېدلے شی ځکه چې د احساس غوږونه کاڼۀ نۀ دی او چې د ملت زلمی ویښ او بیدار وی نو دژوند په کالۀ کښې به دجمال او جلال رنګونه مدام خوارۀ وی او دقام ځلمي شاعران د خپل کلام په وسیله د بیداری جرسونه دېمار غږوی.

دنـــړی لـــه واقعـــاتو ســـبق واخلـــئ
دا تـــر څـــو بـــه تاســـو خپلـــو کښـــې جنګېـــږئ
"باچاخـــان" درتـــه وئیلـــی داصـــفادي
کـــۀ ویښ نـــۀ شـــوئ پښـــتنو! ګـــوره ورکېـــږئ

زما په نیزد چې د لاچۍ اوسېدونکی زلمی وی، لوستې وی او په

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعرو ادب میئن وی نو هغه به آرومرٌو د محترم سعدالله خان حېران دفکر ونظر په پلوشو روښانه وی او دهغهٔ د " ګلستان " ګل یا وړمه به وی ، دغلته ښاغلي عمل خان سیاح، اکمل اسد آبادی او شاه ولی خان غونډې ننګیالو هم خپلې وینې او جذبې کرلې دي او دملی فکر ځېلی یې خورې کړې دي او د پښتونخواه په اولسی او ادبی ډګرونو کښې یې " لاچی " لهٔ پخواه نه لاچی لونګ کړې ده.

په دې خـــاوره زېږېـــدلی نومـــوړی عالمــــان دي
هـــــم پیداپکښـــــي بــــې شــــميره شــــاعران دي
مدرســـه ده دعلمونـــو، دا زمـــونږ کلـــے لاچـــی ده

ښاغلی اعجاز خټک د دغه چاپېرچل او دغه سیال کلی "لاچئ " پیداوار دے هغه دلاچی ګلستان پښتو دسیوری لاندی دشعر او هنر سفرپه کال ۱۹۷۰ کښې شروع کړو. کال ۱۹۷۱ کښې چې سیاسی زول طوفان راپورته شو نو لکه دنورو ادبی جرګو د لاچی "ګلستان" هم اوځپلے شو. په کال ۱۹۷۲ .ء کښې دغلته یې" پښتو ادبی ټولنه لاچی " جوړه کړه . ښاغلے اعجاز خټک دجنرل سیکتر په حیث خپله سکنۍ ځوانی ټولنې ته وراُوبخښله او نهٔ کاله یې په دغه چوکی د پښتو ژبې او دادب ناوي ته لوګے کړه . دې مهال کښې د روزګار غمونو دخپل هېواد نه متحده عرب امارات ته په مخه کړلو. د خپلې کورنی دمعاشی مسلې هوارولو مبارزه یې شروع کړه د تن وینه ئې وسوزوله، خوله یې اُوبهیوله او پیسې ټکې ئې اوګټلې نو بیا هم دزړهٔ تاؤنو په آرام پرې نهٔ ښودلو او د پښتو دغم نه یې بې غمه نهٔ کړے شو. د یو څو ملګرو په ملا تړيې " داماراتو پښتو ادبي ټولنه- مرکز دوبۍ " بنیاد کېښودو او د عربو رېګزارونو کښې یې د پښتو د بڼ وړمې خورې کړې او دغسې ئې د خپل ژوند غوښتنو سره سره د ادب عصري غوښتنې هم پوره کولې "د پښتو وړمې "- "خوشحال او رحمان"- "د سلیم خټک مرحوم کلام مړاوي ګلونه اؤ د سعدالله خان حېران " "پټې سلګۍ" د ښاغلي اعجاز خټک د شعري او هنري سفر زړهٔ پورې مطبوعاتي سلسلې دي . د اماراتو پښتو ادبي ټولنې مرکز دبۍ د سیوري لاندې چې وخت په وخت کومې لویې ادبي دستورې او مشاعرې شوېدي او ددې په اثر چې د پښتو ژبې او ادب ته څومره ښېګړه رسېدلي ده او اماراتوکښې پښتنوشاه زلمو کښې ادبي ذوق او سماجي غزونې کړې دي نو د فخر او عزت پټکے هم که ښاغلي تاج انور اعجاز ته په سر کړے شي نو بې ځایه به نهٔ وي.

خوشـــــــالیږم چـــــــــې روګـــــــــورم
د ادب پــــــــه ګلســــــــتان کښــــــــي
د عربـــــــو رېګســـــــتان کښـــــــي
دا زمـــــــــا د لاس کرلـــــــــــي
د پښـــــــــتو د بـــــــــاغ ګلونـــــــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماڅوکاله آګاهو د ښاغلي اعجازخټك په لاس ليکلي د کلام مسوده لوستي وه نو يو دوه کرښي تبصره مې پرې په خپله خوښه داسې ليك کړے وو چې د ښاغلي اعجاز خټک طبيعت کۀ غزل وئيلو ته پسخېږي نو مونږ دې ته يو فطري او غېرشعوري عمل وئيلے شو. دا غزلي د زلمي شاعر د هنري صلاحيتونو او د ځوانۍ د مستو مستو غزونې کوي ځکه نو اعجاز پکښې دومره نۀ شي ليدلے او منکر پرې اعتراض کولے شي . خو اوس چې د سپنکی (نوے نوم يې شورشورخاموشي ده)يو ه بې ترتيبه مسوده د لوستو دپاره زما په وړاندې پرته ده او په کرښه کرښه کښې لۀ خېره د کمپوزنګ بلها غلطۍ د لوستونکی نظر کيري بيرې کوي – بيا هم په دې د يو نظر تېرولو نه پس دا احساس رابخښي چې ښاغلے اعجاز خټك په ځائے ولاړ نۀ دے. پرله پسي پرمختګ کوي . دغزل په حقله يي رويه او نظريه کښې زړۀ پورې بدلون محسوسېږ ي .غزل څۀ ته وائي د اعجاز خټك يو نظم دے، ديکښې شاعر دعوۀ کړي ده چې غزل د چا ښکلا پورې محدود نۀ دے، دا دوخت تقاضو آئينه دار دے او دخوشحالۍ د سباؤن زېړے دے خو پرتۀ له دې دعوې د ښاغلي اعجازخټك دادبي پېژندګلو ، د دۀ په بيلو بيلو موضوعاتو وئيل شوي نظمونه په غوره ډول کولے شي ،دغو نظمونو د ښاغلي اعجاز خټك شاعري شته منه کړې ده –زما په خيال د نظم ښه کښې د شاعر تخليقي صلاحيتونه څرګند ليدلے شي او د شاعر انه تخيل رنګارنګي پکښې هم شته – هر نظم ئي د زړه د وارداتو ، داخلي کيفياتو او خارجي محرکاتو ترجماني کولے شي -.

د ښائيست او د ښکلا په کلو ګرځم
پکښې مينه، وفاګانې لټومه
رنګينۍ چې د نظر کچکول کښې راوړم
تصويرونه ترې د ښکلي جوړومه

م ،ر، شفق
اسلام اباد
۳۱ جنورۍ ۲۰۱۲ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اعجاز اعزاز

هرکله چې خدائے بخښلي ايوب صابر په سرپرستئ کښې د کوهاټ دښار نه پنځويشت کلوميټره لرې په فاصلې بانډې د سهېل (سوبل) آړخ په جرنيلي سړک بانډې ښاد اؤ آباد کلی لاچئ کښې د ګلستان پښتوادب لاچئ په نوم يو نوے ادبي تنظيم بنسټ کيښودو نو ډېر زر د دې ادبي ګلستان دشعروادب د ګلونوپه خوشبويانو ادبی فضاګانې معطرې شوې په خصوصي توګه د سعدالله خان نوم په ادبی دنياکښې لکه د نمر اوځلېدۀ. د عيسوي کال نولس سوه شپېتم نه تراوياېم پورې پوره لس کاله د دې تنظيم ډېر په اتفاق سره دپښتوژبې او ادب خدمت ډېر په ښۀ انداز کښې اوکړو.محترم سعدالله خان حېران نۀ صرف د دې انجمن د سيوري لاندې د نوي ګُول د شاعرانورلارښودنه کوله بلکه په ګورنمنټ هائی اسکول لاچئ کښې د استاد په حيث خپله وظيفه يې هم په ښۀ توګه ترسره کوله. حېران صېب د لاچئ اؤ دټولې خټک نامې مشهورروحاني مشرمآذون صېب دويم دلاچئ مولانا عبدالمنان عبېد مرحوم فرزند دے اؤ د پښتو سره سره د اردو، فارسی اؤ عربی دربوو ژبو عالم اؤ ماهر دے نو د داسې نابغه استاد د سيوري لاندې د سبق زده کړه د الله تعالی د لوې فضل څرګند علامت دے . راقم الحروف سعادت سحر، تاج انور اعجاز، انور الفت، انور حسېن مسافر، ميجرالطاف اؤ سعيدرهبر اؤ داسې نور لکه امجد ساقی جان د حېران صېب د مدرسې طالبعلمان دي اؤ دا ټول نن هم په دې وياړ کوي چې زمونږ سرپرستي حېران صېب کړې ده .

ښاغلي تاج انور اعجازسره زماپېژندګلي زما د عمر سره سمه ښکاري هغه په دې چې يو خود هغوي اؤ زمونږ کور يو بل سره ډېر نزدې اؤ بيا په يو اسکول کښې مونږ سبق وئيلي دے بس دومره به وه چې اعجاز صېب به مانه يو جماعت وروستو وۀ.

اعجازصېب دعيسوی کال نولس سوه څلورپنځوسم د مئ د مياشتې په شپږمې نېټې زېږېدلے اؤ دبابا جي نوم ئي صوبيدار کندل خان دے. د دوی باباجی دپيرطريقت نوم يو پيرتاج علی شاه مريدوۀ چې دکشمير نه به ئي تشريف راوړلو. په کوموشپوورځوکښې چې اعجازصېب زېږېدلې وو نو په هغه دوران کښې د دوی د باباجې پير صېب هم لاچئ ته تشريف راوړے وۀ چې کله يې اعجازصېب ورته اُښودلو نو هغوی ورله نوم تاج انورخوښ کړو.

ماته هغه شپې ورځې هم نن يادېږي چې اعجازصېب به په تبليغي جماعت کښې منډې ترړې وهلې ، دټول محلت ماشومان به ئي راجمع کړل اؤ شبې جمعې ته به يې بوتل اؤ بيا ماته هغه وخت هم يادېږي چې د هغه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړوکوالي ملګرى لياقت على راز چې زما هم جماعتي وۀ، په مرسته يوه ادبي ټولنه جوړه کړه چې نوم يې ورله پښتودرنه ادبي ټولنه لاچې کېښودۀ خو دا د دوی د وړکوالي ادبي هلې ځلې وې. بيا داسې وخت راغے چې لياقت على خان راز دپاکستان په نېوی کښې نوکر شو اؤ د ټرينګ نه پس يې بنګال ته اولېږلو چې هغه وخت د کال ۱۹۷۱ء جنګ ښۀ په درزسره شروع وۀ، بنګله دېش جوړ شو خولياقت علي خان راز هلته شهيد شو اؤ بير ته رانغے. هم په دغوشپوورځوکښې ګلستان پښتوادب لاچې په سياسي الغلاؤ تلغاؤ کښې داسې اونختو چې خپل ادبي سفر يې نيمه خوا پاتې شو. نو اعجازصېب د يونوي تنظيم جوړولو تابيا اوکړه چې دراقم الحروف سره سره سليم ختک مرحوم، عزيـزالله عزيـز مرحـوم، انورالُفـت، نثارګـل نثـار، غيورناشـاد، سـعيدرهبر، ميجرالطـاف سـرفرازختک (ريټـائرډ) ، اقبـال فنـا، انورحسـين مسـافر، بشـير احمدبشير، فېض الله جان فېض ، اقبال عارف ، اسلام بادشاه اسلام اؤ پروفيسر نعيم رضـوان خـانزاده پـه مرسـته د سـعدالله خـان حېـران پـه سرپرسـتۍ کښې پښـتوادبي ټولنـه لاچـۍ جـوړه کـړه چـې د اعجازصـېب د نـۀ سـتړی کېـدونکی هلوځلو اؤ د هغوی د ويال طبعيت په برکت دغه تنظيم ډېر زر د پښتونخواه د نورو ادبی تنظيمونوسره اوږه په اوږه يې اودرولو. د دې ټولنې دسيوري لاندې به نۀ صرف اُووۀ ورځنی تنقيدي غونډې کېدلې بلکې په علاقائي اؤ په ملکی کچ به يې مشاعرې کولې،د پښتوټپه ده.

ځـــوك پـــه رضـــا لـــۀ ملکـــه نـــۀ ځـــي

يـــا ډېرغريـــب شـــي يـــا د يـــار دلاســـه ځينـــه

نوبيا داسې ورځ هم راغله چې اعجازصېب د معاش په سلسلې کښې دوبۍ (متحده عرب امارات) تـه لاړو، هغـه ورځ زمونږ ټولنې ملګرو دپاره د يو لوې غم نه کمه نۀ وه خو اعجازصېب د يورونې مستقبل په تکل کښې ملګرو هغه په ډېرو دعاګانوسره رخصت کړوګنې اعجازصېب په پاکستان کښې هم بېروزګاره نۀ وۀ، دکوهاټ په اکاؤنټ آفس کښې د مرحوم رومان ساغر سره جوت پـه کرسـۍ بـه ناسـت وۀاؤ دواړوشعروشـاعرۍ سره سره د ايم اے پښتو امتحان په پرائيويټ توګه پاس کړے وۀ.

دعيسوی کال نولس سوه يوکم آتيايم د جنوری مياشتې يولسمې نېټې پورې اعجازصېب د ټولنې عمومی سکتر وۀ. هلته چې متحده عرب اماراتو تـه لاړو نـو يوکـال پـس يعنـې کـال ۱۹۸۰ کښـې يـې داماراتوپښـتوادبي تـولنې مرکزدبۍ په نوم يوه ټولنه سازه کړه چې د الياس ټلوال ورسره پوره په پوره منډه اووهلـه. ترننـه پورې اعجازصـېب د دې تـولنې عمومـي سيـکتر دے. دوی دلته ډېرې درنې اؤ بين المللی مشاعرې کړې چې ادبی دنيا ئې نن هم يـادوي . دوی د خپلوملګرو يو تعـارفی کتـاب د وږمـې پـه نـوم اؤ بـل يـې د خوشـحال و رحمن بابا په نوم چاپ کړی.دغه کتاب دشپاړسم جماعت د پښتوطالب علمانو دپاره پښتواکيډيمی ډېره ګټور اؤغوره ګرزولے چې ډېرې علمی او ګټورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقالې پکښې شاملې دی کومې چې ددوی ملګرو په خپله ليکلی.

يو اهم ادبي ، علمي اؤ سماجي کار چې دوئ کړے هغه دا چې دپاکستان نه يې. قلندر مومند، پرېشان خټك،ايوب صابر ،سعدالله خان حېران، پروېش شاهين، عبدالکريم بريالے، مطيع الله قريشی، مجبورسوراني، غازي سيال ، سليم بنګش اؤ اسيرمنګل غوندې لوې لوې شاعران اؤ اديبان رابللي .

کۀ دغومشاعرو ويډيو ريکارډنګ اوګورئ نو دآورېدونکو شمېره پکښې دحده نه زياته ښکاري خو د اعجازصېب نظامت به دا مشاعرې نورې هم يو په دوه ښائسته کولې.

اعجاز صېب دپښتو ژبې اؤ ادب د پرمخ تګ لۀ پاره هر وخت اؤ هر ځائے کښې خپل صلاحيتونه پکار راوستلي اؤ پيسه يې شندلې خو قصه يې ګټلې .

- د هغوی د هلوځلو په برکت حسېن احمد صادق ، مهرونېش صديقی، وزير بادشاه جانان، امت بنګش اؤ بختيار شاکر غوندې ادبی ملګرو په دوحه قطرکښې پاك پښتو ادبي ټولنه جوړه کړه.هم دې سره سره ئې دغه ملګري هم مشاعرو ته رابللي . دې نه علاوه ئي فيروزآفريدي هم په خصوصي توګه مشاعرو ته رابللې .
- په بحرين کښې يې هم د ټولنې جوړولو دپاره حامدقريشی سره آړيکې نيولې وې خودمقامي قوانينو له وجې هغوي ټولنه جوړه نۀ کړے شوه .
- په ويسه اټك کښې پښتو ادبي جرګه دمشتاق احمدمشتاق په سرپرستۍ کښې اعجاز صېب جوړه کړې.
- ورسره ورسره په کراچۍ کښې د اتفاق پښتو ادبي ټولنه هم صابر احمدصابر استاد په مرسته اؤ دهغوی د نورو ملګرو په برکت جوړه شوې ده .

زما دمعلوماتو ترمخه کۀ ريډيو اؤ ټي وي دلاچې نه څوك بللي نو د سعدالله خان حېران اؤ زما دباباجی شاه ولی خان نه پس يې اعجازصېب بللے ځکه چې دا دومره مقبول شوے وۀ چې دوی به مشاعرو ته رابللو.

په متحده عرب امارات کښې د راس الخيمې ريډيو نه چې خپورونې پېل کېدې نو داعجازصېب پکښې پوره پوره لاس وۀاؤ هم هلته دوی دپښتو په اووه ورځني خپرونوکښې يوکال پورې کار کړے دے اؤ دا خپرونې به ټول عربستان کښې اؤ په افغانستان اؤ کوئټه بلوچستان کښې آورېدے شوې اؤ پښتانوبه دومره خوښولې چې د جمعې په ورځ به سحريولس بجې اؤ دشپې يولس بجې به ټول پښتانۀ ورته غوږ. غوږ. ناست وو.

اعجازصېب يو ډېرخوږ. انسان دے، هرچاسره ډېره په مينه ګړه بړه کوي. اؤ بيا د خپلوادبي ملګرو خو دومره قدر کوي چې کله سليم خټك په حق اورسېدۀ نو دهغوي د کلام مجموعه د مړاوي ګلونه په نوم چاپ کړه اؤ بيا ئې د خپل استاد سعدالله خان حېران کلام پټې سلګۍ چاپ کړې اؤ دا دے نن دخپل کلام مجموعه چاپ کوي چې نوم يې ورله شورشور خاموشي غوره کړې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعجازصيب د کال نولس سوه يوکم آتيايم نه په عربستان کښې دژوند ورځې شپې صباکوي ، دزړۀ اؤ دشوګر مريض هم دے، په داسې عمر دسړي زړۀ غواړي چې آرام اوکړي خو هغه دچاخبره چې شوخ د خوارو زړونه دي چې چوي نه ، د اعجازصيب حوصله لا ځوانه ده ، د هغوي مزل لا روان دے اؤ داسې يو نابغه روزګار شخصيت دے چې داسې خلق ډېر کم پيدا کېږي . د داسې خلقو په باب له خادم بابا ډېر ښۀ وئيلے.

چــې ژونــدے ووم ، تاســو ويشــتے ووم پــه کــانو
اوس مـــې ځلـــه ښـــکلوئ د قبـــر کـــانړی

نو بايد چې مونږ د داسې خلقو قدر په ژوند کښې اوکړوګنې دآسمان نمر په ګوته نۀ پټېږی .

په دې موقع د اعجازصيب د شعر و شاعرئ په بشپړه توګه تبصره کول يقينا چې ګران کار دے خو زۀ ډېر په لنډو ټکوکښې د هغوي د کلام ذکرخپل فرض ګنم . دوی غزل ، نظم اؤ هائيکوليکلي .

په کال نولس سوه يوکم اويايم (۱۹۶۹) د ميی د مياشتې په شلمې نېټې زمونږ د نيکۀ ميرولي کاکا په سرائې کښې يو ه طرحي مشاعره کېدله چې صدارت ئې افضل رضا کولو. ما اؤ اعجاز خټك پکښې په وړمبي ځل ګډون کولو، د اعجازصيب کلام مطلع اؤ مقطع وړاندې کوم.

ســـتا د راتلـــو وعـــده وفـــا نـــۀ شـــوله
پـــه مـــا دهجرشـــپه صـــبا نـــۀ شـــوله
اعجـــازمجبور وۀ چـــې پښتوکښـــې ګېـــر وۀ
خـــو هغـــه پېغلـــه پښـــتانه نـــۀ شـــوله

په يو بل شعرکښې د ورورولۍ پېغام داسې آوروي.

دورورولـــــــی مشـــــال پـــــه لاس ګرځـــــوم
دغـــه رڼـــا بـــه لـــر اؤ بـــر تـــه يوســـم

دغزل روح تغزل ته وئيلے کېږي، لږ يې دا انداز اوګورئ.

تـــا چـــې د ښـــو پـــه غشـــو اوويشـــتم
مـــړ وومـــه جانانـــه! راژونـــدے دې کـــړم

رقيبانو ته په ښکلي اندازکښې داسې پتون ټپوي ،

رقيبـــان دې اوس دســـر خېرونـــه غـــواړي
چـــې اعجـــاز ورتـــه وهلـــے نـــن پتـــون دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ دپښتو ژبې سترنقاد اؤ اديب م ، ر، شفق دې رايې سره اتفاق لرم چې د اعجاز نظم په غزل باندې درونـد ښکاري لکه د احساس نـومې نظم د هغوی د ژور احساس په ښه توګه ترجماني کوي اؤ داسې وائي چې.

ماتــه د وخــت ختلــي نمــر تــه تيتېــدل نــۀ راځــي
ماتــه د عشــق اؤ د مســتۍ نــه ډك غــزل نــۀ راځــي
زۀ داولــــس پــــه غــــم لړلــــي مرثيــــي ليکمــــه
دې نــه سـېوا راتــه پــه بـل څــۀ کښــې ليکـل نــۀ راځــي

دعشق عنوان لاندې نظم يې يو شاهکار نظم دے چې ډېر په ښکلي اندازکښې د عشق مفهوم داسې بيان کړے.

عشـــق د کلهـــم انســـانيت د ورورولـــی فلســـفه
عشـــق د انســـان د محبـــت اؤ ســـوکالی فلســـفه
عشـــق د زردار اؤ د نـــادار د يـــو ولـــی فلســـفه
عشــق د خوشــحال د ننــګ و پــت پښــتونولی فلســفه

عشــق د خوشــحال د تــورې شــرنګ اؤ دغيــرت قصــه ده
نــــۀ د لــــيلا اؤ د مجنــــون د محبــــت قصــــه ده

د اعجاز صېب نور نظمونه لکه.پښتنه ميرمن، هغه څوك وه، ارمان، جنت، منزل، زما خوشحال اؤ شپونکي سندره.دلوستو جوګه دي چې دطوالت لۀ خاطره دا هر څۀ په لوستونکو پرېږدم . په آخرکښې به دومره اووايم ،

چـــې د اعجازغونـــدې لـــۀ ســـره تېـــر شـــي
هغــــــــه خبــــــــرې زړورې کــــــــوي

په درناوي
سعادت سحر
صدر پښتو ادبي ټولنه لاچۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتولپونے

هغه بله ورځ راته تاج انوراعجازخټك ټليفون اوکړو چې بشيرصيب زۀ خپل کتاب چاپ کووم ، ماورته وئيل ، مبارك شه، ډېر زيات خوشحاله شوم خو ډېرزيات حيران په دې خبره شوم چې وئيل ئې راته دکتاب مسوده درلېږم چې ليکل پرې اوکړې، داخبره زما دپاره دحېرانتيا او پرېشانئ وجه ځکه وه چې زۀ په دې خبره لا خبر نۀ يم چې د چا په کتاب ليکل او خپل تآثرات ليکل دکله نه او څنګه شروع شوی دی خو په دې خبره ښۀ پوهه يم چې کله هم يو مصنف خپل کتاب چاشاعرله ليك دپاره ورکوی نوکوشش کوی چې لوئې نه لوئې شاعر، اديب ، ليکوال انتخاب اوکړی او کۀ لوې نۀ وی نو بيا خوچې کم نه کم دمصنف نه دشعروادب په ميدان کښې سينيئر وی ، پياوړے وی او پېژندونکے وی. او بله خبره دا د حېرانتياچې زۀ پرې لا پوهه نۀ يم چې ښاغلي ليکوال اعجازصېب خپل کتاب دپاره (شورشورخاموشی) ولې او په څه مقصدماته د ليك دپاره راکړوځکه زما او د اعجازصېب حيثيت د شعرو ادب په حواله داسې دی لکه داستاد او شاګرد، اعجازصېب په دې ميدان کښې زما د استاد حيثيت لري او ماته لا ځان د ادب په شاګردانوکښې هم نۀ ښکاري خو دا د اعجاز صېب د مينې او اخلاص او سرېتوب يوه لويه نمونه ده چې زما غوندې د ادب يې طالبعلم ته يې خپل کتاب د ليك دپاره راکړو او اوس زۀ دښاغلي ليکوال د حکم په تعميل کښې د دوی په کتاب باندې خپلې ماتې ګوډې خبرې اوليکم.شورشور خاموشی او بيا دا شعرونه.

ځنـــې ســـــرونه مــــې ليـــدۀ پـــه نمرخاتـــۀ پرېواتـــۀ
ځنـــې ســـــرونه آخرغـــوځ شـــو، ورتـــه نـــۀ پرېواتـــۀ
غـــوره تڼـــا چرتـــه پـــه لـــرې وطنونـــو اوشـــی
تنـــدرراتلو، زمـــونږ. پـــه کـــور، پـــه هرکالـــۀ پرېواتـــۀ

د دې شعرونو شاعرتاج انور اعجازخټك زۀ دتېرو ډېرشو کالو راسې پېژنم. دکوهاټ ضلعې لاچئ کلی يو ځوان زلمے چې نن هم لکه د تېر وخت په شان به په عمر ډېر خو په زړۀ زلمے دپښتوادب د ميدان هغه زيرك او سترګه ور شهسوار دے چې د۱۹۸۰ نه واخله ترننه يې دعربوپه دې سره شګلنه او سوراړه زمکه يې د يو څوملګرو سره د اماراتوپښتوادبی ټولنې شمع په خپلو هلوځلو او منډو ترړو په هرحال او هر ساعت داسې روښانه ساتلې ده چې ديوطوفان او بادوباران تتېدو لـه نـۀ ده ورکړی او نن هم سره د خپلوملګرو لګيادے د پښتو ژبې او پښتو ادب سرڅنه کولوکښې بوخت دے او ولې به يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهٔ کوی چې دي ښاغلی د میدان ګټلو هنردپښتو ادب د یولوئې پوهه اوزیرک استاد ښاغلي سعدالله خان حېران نه زده کړے دے ځکه خو چې اعجازصېب څهٔ هم لیکلی دی، زما په خیال یې په تول پوره او وزن پوره په پوره دي، کهٔ څهٔ کمے پکښې وی هم نوماته پکښې په نظرنهٔ دی راغلي.

اعجازصېب د ژوند په هر اړخ لیکل کړی دي او دا هرڅهٔ یې په غزل ، نظم او هائیکوکښې ځائے کړی دي او چې هرڅهٔ یې لیکلی دي نو ډېره یې خوږه او پسته ژبه کښې یې لیکلي دی چې یو عام لوستونکے یې په اسانه لوستلے هم شی او پرې پوهېدے هم شی.

اعجازصېب کهٔ یو خوا دځان او جانان خبره کوی نو دخپل کورکلی د کوڅو د فکر نه هم ناخبره نهٔ دے پاتې شوے او ددې سره یې د اولس غم هم په خپل زړهٔ کښې لکه د روح ځائے کړے دے. دخپل قام اولس او د وطن غم یې تل ترتله په خپل چاپېرچل دړدونه خوشحالئ هر څهٔ یې په خپل کلام کښې ځائے کړی دی خو سره د دې یې د نړئ د مظلومانو غم هم ژړلے دے، دا ټول دیو ښهٔ او پوهه شاعرنخښې دی چې ټولې دښاغلی لیکوال په شاعرئ کښې موجودې دي. ښاغلے لیکوال چې کله خپل جانان ستائي نو وائي.

کـــهٔ زمـــا جانــــان دې اولیـــدو پـــه ســـترګو
درنـــه هیـــر بـــه دجنـــت حـــورې غلمـــان شـــی
خلـــق وائـــی چـــې یـــې زړهٔ راځنـــې یـــوړو
خوتـــازه پـــرې د اعجازختــــک ایمــــان شـــی

او بل ځائے وائی،

تـــاچې دبنـــو پـــه غشـــو اوویشــــم
مرووم‍ــــه جانانــــه! راژونــــدے دې کــــړم
ســـتا اعجازختـــک بـــه ولـــې نـــهٔ ســـتائي
ســـتایو خـــوږ نظـــردے چـــې زلمـــے دې کـــړم

او کله کله د جام ، ساقی او میخانې نه هم خوند آخلی نو داسې وائی،

هغــه چــې جــام دپاســه جــام ســره هــم خلــهٔ ورکــوی
داســې ســاقی تــه بــه څــوک څرنګــې زړهٔ نــهٔ ورکــوی

او یا دا چې،

ســـــــتا دمستوخمار وســــــترګوآثر دے
میخـــــانې کښـــــې د جامونوکړنګهـــــار شــــو

او بل ځائے کښې وائی چې،

چــــې څښــــوی شــــراب د مینــــې پــــه نظــــر د مستوســــترګو
پــــه دا خــــوی مــــې ځکــــه خــــوښ دے دا دلبــــر د مســــتو ســــترګو

او چې د خپل کلی د کوڅو خبره شي نو څهٔ داسې وائي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خزانـــه د تـــاريخونو ،دا زمـــونږ کلـــے لاچـــی ده
آيئنـــه ده د وختونـــو ، دا زمـــونږ کلـــے لاچـــی ده

دځان په حقله ښاغلے وائي،
ماتـــه د وخـــت ختلـــي نمـــر تـــه تيتېـــدل نـــۀ راځـــي
ماتـــه دعشـــق او د مســـتی نـــه ډك غـــزل نـــۀ راځـــي
زۀ د اولـــس پـــه غـــم لړلـــې مرثيـــې ليکمـــه
دې نـــه سـېوا راتـــه پـــه بـل ځـۀ کښـې ليکـل نـه راځـی

شاعر به څنګه بل څۀ اوليکی چې په کورکلی محلت کښې دبارودو ډېري پراتۀ وی، زلمی پېغلې ، ماشومان اؤ بوډاګان بې ګناه قتلېږی، بيا به شاعرنوره شاعری څۀ اوکړی، د شاعرخو به بيا هم داسې شاعري کوی لکه اعجازصيب چې وائي،
ملګـــرو! مانـــه دســـرور ډکـــې نغمـــې مـــۀ غـــواړئ
مانـــه د وخـــت د نمرودانـــو قصـــيدې مـــۀ غـــواړئ
زۀ د حـــالاتو کـــربلا بانـــدې مـــاتم کوومـــه
مانـــه مـــاتم کښـــې د خنـــدا ډکـــې قصـــې مـــه غـــواړئ

د وطن په حقله شاعر خپل احساسات څۀ په دې ډول بيا نوی،
هغـــه آزادی چـــې مـــونږ پـــه ســـرو وينـــو ګټلـــې ده
دا دزنـــده بـــاد پـــه نعـــرو مـــونږ ه تـــل پـــاللې ده

هغـــه آزادی چـــې د شـــپونکی د خلـــې ســـندره وه
هغـــه دخيبرپـــه دنګـــو غروکښـــې غلـــي غلـــي ده

اؤ بل ځائے وائي،
چـــــــې پـــــــرون وۀ هغــــــــه نــــــــن دے
هغــــــه ملــــــك ، هغــــــه وطــــــن دے
د اســـــلام پـــــه نـــــوم جـــــوړ شـــــوے
پکښـــــــــــــې زور دے د خـــــــــــــدايانو
زماهېربرکــــــــت شــــــــاه شــــــــی
دا چـــــــــې اُوخـــــــــوړو پېرګـــــــــانو

د جانـان د صـفت اؤ وفـا سـره سـره ښـاغلے ليکـوال د دوران پـه غم کښـې هم بوخت دے او څۀ په داسې ډول ګويا دے،
ملګـــــرو! زۀ پـــــه داســـــې ښارکښـــــې اوســـــم
لکـــــه د مصـــــر پـــــه بـــــازار کښـــــې اوســـــم

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغـــــــه د امـــــــن او انصـــــــاف غوښـــــتنه
لكــــه دتېروخـــــت چرتـــــه غاركښـــــې اوســــم

كله خپل داولس غم او كله د خپل مزدورغم دا تول دشاعرد ژوند هلې ځلې دی،

يوخـــوا بربنــــدلغړبچي د خـــوار مـــزدور وينمــه
بـل خـوا غټـان نشوكښــې مسـت مخمـور مخمـور وينمـه
خـدائيگوترې سـتركې زۀ پـه بـل خـوا آړولـے نـۀ شم
چـــېدوخـــتژرنـــدهكښـــېدل شـــوےخپـــل جمهـــور وينمـــه

هوښـياران وائـي چـې شـاعران د قـام سـتركې وي خـو زۀ وايـم چـې شاعران د قام ژبه هم وي ځكه چې قام كومـه خبره پـه ژبـه كول غواړي اؤ نـه ئې شي كولے، هغه خبره اكثرپـه خپلو غزلونو، شعرونو اؤ نظمونوكښـې يا خوئې كړي وي اؤ يايې اوكړي، هغه كه فرياد وي كه د سوال منت خبره اؤ كۀ د وخت د ظالمانواؤ د سماج رواج نه بغاوت وي، هره خبره شاعر په خپل كلام كښې په ډېره آسانه اؤ پسته ژبه كښې په آسانه كولے شي لكه د اعجازصـېب د يو نظم (احساس) يوڅو شعرونه زۀ دلته په دې حواله را آخلم، هغه وائي،

وايـم چـې تندرشـوے، آسـمان نـه پـرې راپرېـوتلے
چـــاچې زمــــاداولس شــــونډو نــــه خنــــدا وړې ده
وايم چې اور شوے ، ورتـه چغـه د غيـرت جوړه شوے
چـــاچې زمـــونږ خـــوارو جـــونگړو نـــه رڼـــا وړې ده

داولس د غم سره سره ښاغلے ليكوال دنړۍ د مظلومانو نـه هم ځان ناخبره نۀ دے ساتلے اؤ دنړۍ د هر مظلوم غم يې يو شان ژړلے دے.

د فلسطين اؤ دكشمير په زمكه
خپـــــرې تـــــورې كــــــوي، زغـــــرې كـــــوي
چـــې داعجـــاز غونـــدې لـــۀ ســـره تېـــر شـــي
هغـــــــــه خبـــــــــرې زړورې كـــــــــوي

په دې حواله داعجازختك صېب نظم (آخـتردې مبارك شه) د باربـار لوستلو جوگه نظم دے.

اعجازصېب غزل كم اؤ نظم زيات ليكلے دے خو غزل يې د نظم اؤ نظم يې د غزل نه ډېر تاثيرلري، ډېره ساده او سوچه پښتو يې استعمال كړې ده. دډېرو گرانو لفظونو، كنايو اؤ استعارو نه هم ځان بچ ساتلے دے چې هر سړې پرې پوهېږي، په هره موضوع يې ليكل كړي دي. پاتې د هرليكوال پـه ليك كښـې څـۀ نـه څـۀ كمـے وي ځكه ورتـه دانسان ليك وائي. دغه شان بـه د ښاغلي اعجازصـېب پـه شـاعرۍ كښـې هم څـۀ نـه څـۀ فني اؤ فكري خامۍ وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوماته په نظر نۀ دي راغلي ځکه ما په دې خپلو خبرو کښې د تنقيدنه هيڅ کار نــــۀ دے آخســــتے. بــــاقی د اعجازصــــېب شــــعري مجموعــــه (شورشورخاموشی)ستاسو په لاسوکښې ده بايد چې ورته د قدر په نظر اوکتلے شـی اؤ خـدائے دې اوکړي چې د اعجازصـېب دا شورشورخاموشـی دپښـتون اولس دپوهې اؤ نېك مرغئ سبب اُوګرځي(آمين ثم آمين)

په يوه پُښتنه ټپه دا خپلې خبرې راټولم اؤ ستاسو نه رخصتېږم،

اعجازصــــــېب تــــــول دې دســــــيکي شــــــه

چــــې دښــــمنانان درســــره شــــپاړس وخيژينــــه

په درناوي

بشيراحمدبشير

چئيرمين

داماراتوپښتو ادبي ټولنه مرکزډُبئ

۳۱ ِ مئ ۲۰۱۲ ء.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اعجاز خټك اعجاز

دوه دېرش کاله مخکښې د اعجاز خټك او الياس ټلوال په کوششونود اماراتوپښتو ادبي ټولنه مرکزدُبئ په وجود کښې راغله، اؤ تردمه ټولنه روانه هم ده او ودانه هم ده . روانه په دې معنی چه ادبی هلی ځلې يې په څۀ نۀ څۀ شکل دوام لري، ودانه په دې معنی چې دغړو تخليقات يې وخت په وخت مخې ته راوځي . په تيرو درې لسيزوکښې دې ټولنې خپل کار ته اکيډمۍ ګوته په خولۀ کړه خو داسې هم نۀ ده چې جولۍ يې ښخی تشه ده .

هم دغه د خليج اولنۍ ټولنه ده چې پښتو ته يې په خليج کښې د ټولنو چل اوښودلو. هم دغه اولنۍ ټولنه ده چې په خليج کښې يې دپُښتو مشاعرو ، سيمنارونو او نورو ادبی غونډو بنياد ايښے دے . هم دغه ټولنه ده چې بغير د چا د مکملې سرپرستۍ نه يې خپل وجود او دپښتو ادبی ذوق په خليج کښې ژوندے ساتلے دے. زۀ په دې خپلو کرښو کښې هڅه کوم چې دټولنې دهلوځلو سرسری جائزه واخلم او په دې هرڅه کښې د اعجازخټك تاند او ځپاند رول څرګندکړم .

مشاعرې کول :

ټولنې ته دا اعزاز حاصل دے چې اولنۍ مشاعره يې په متحده عرب امارات –ُدوبۍ کښې اوکړه او پښتانۀ يې دلته په اول ځل دخپلې ژبې او ادب په نامه راغونډ کړل . دغه سلسله تراوسه پورې دوام لري . اعجازخټك يې دپيل نه تراوسه پورې د نظامت او انتظام لوئې ذمه وارۍ په غاړه لری او دغه ذمه وارۍ اعجازخټك داسې پوره کوی چې په متحده عرب اماراتوکښې ټول پښتانۀ ددې خبرې ګواهان دی چې په کوم ادبي پروګرام کښې اعجازخټك نۀ وی نوځۀ نۀ څۀ کمی به خامخا پکښې وی .

پښتونخواه نه شاعران اوادبيان رابلل :

ټولنې دپښتونخواه نه هم خپلو مشرانو شاعرانو ، اديبانو وخت په وخت دوبۍ ته د راتللو تکليف ورکړے دے چې دوئ راشي او په متحده عرب امارات کښې ميشته پښتنو سره اوويني او په خپلو افکارو دپښتنو ذهنونو ته رڼا اوبخښی . په دې مشرانوکښې قلندر مومند، ايوب صابر، پرېشان خټك، سعدالله خان حېران، عبدالکريم بريالے، غازی سيال، سليم بنګش ، پرويش شاهين اؤ اسيرمنګل چې دټولنې په دعوت راغلی دی. د دې هرڅۀ په انتظام ، نظامت، دمېلمنو لۀ پاره دشوی بندوبست، دمېلمنو قدرولواو نازولوکښې داعجازصيب منډه ترړه او ناسته پاسته دهرچا نه زياته وه .

سيمنارونه کول :

ټولنې دخوشحال بابا، رحمان بابا، عبدالحميدبابا، حمزه بابا او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاطرآپريدی سيمنارونه کړی دي ، په سيمنارونوآورولي شوې مقالې يې چاپ کړې دي او پښتنو ته يې رسولي دی او ددغوسيمنارونوپه راجوړولو او په کاميابۍ سره سر ته رسولوکښې د اعجاز صېب لوې لاس وۀ، دا هم په متحده عرب امارات کښې پښتنو ته د اعجازخټك بخښنه ده .

دتولنې غړو سره ماښامونو تابيا کول :

ټولنې وخت په وخت دخپلو غړو د زړۀ غښاوي لۀ پاره او دهغوئ دخدماتود اعتراف په توګه ملګرو سره د ماښامونو لړۍ پېل کړه . دغه هم د اعجازخټك آيډيا وه چې هم يې د ملګرو زړۀ غښاوے اوکړو او هم يې ملګری دي ته اوپارول چې په ملګرو ليك اوکړی او دغسې يې د ملګرو پام يې شاعرۍ سره سره نثر ته هم راوګرځولو چې په نتيجه کښې يې دملګرو لۀ خوادقدروړ ليکنې مخې ته راغلې .

مجله چاپول :

ټولنه په نزدو کښې انشاءالله د يوې خپلواکه ادبي مجلې خپرول غواړي او په دې سلسلې کښې تر ډېره حده پرمختګ شوے دے ، تراوسه پورې په دې حقله شوو هلوځلوکښې زمونږ ټولو نه وړاندې اعجازصېب روان دے

فلاحی کارونه :

اعجاز صېب نۀ يوازې په ادبي کارونوکښې ګرندے دے بلکه فلاحی کارونوکښې هم د چا نه پاتې نۀ دے. دپاکستان سوشل سنټر دبۍ د آفس سيکرټری شپ نه واخله تراوسه پورې دغه دخېرښېګړې کارونه خدائے پاك د اعجاز صېب نه آخلی . ددې خبرې ګواهی دلته ټوله پاکستان کميونټی ورکولے شی .

د اعجازصېب شاعري :

داعجازصېب شاعرۍ په حقله زۀ بغېر دخۀ پس وپېش نه دا وئيلے شم چې هغوئې شاعری صرف او صرف د دې دپاره کړې ده چې دپښتو ژبې شاعرانو، اديبانو او د دې ژبې د خواخوږو سره ئې تعلق قائم پاتې شی .اعجازخټك باقاعده شاعری نۀ ده کړې اونۀ شاعرۍ دپاره دومره سنجيده شوے دے لکه پورته ذکرشوو کارونودپاره چې اعجاز صېب څومره سنجيدګی اختيار کړی ده ، په متحده عرب امارات کښې خوپرېږده چې دپښتوادبي چمن ټل لخوا شوې د ړومبی عالمی ادبی کنونشن د پاره ئې پوره دوه مياشتې خپل دوکان بندکړے وۀ. خپل ګاډے يې پوره دوه مياشتې زغلولے وۀ . بل هيڅ کار يې نۀ وو کړے . صرف اوصرف د چندې راغونډولو پسې در په در ګرځېدلے وۀ چې په نتيجه کښې دپښتوادبي کنونشن لۀ پاره لکونه روپۍ راغونډې کړې . د دويم پښتو عالمی ادبی کنونشن دپاره دراقم الحروف او فضل رحيم رحيم سره په درې ورځوکښې څلورشپېتۀ زره روپۍ غونډې کړې او اويې لېږلې . دپښتومينې اعجازصېب دقلم دميدان نه زيات دعمل په ميدان کښې زغلولے دے. اعجازصېب ته خپلې شاعرۍ کم او زيات معلوم دي، که

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور چاته پکښې څۀ کمے ښکاری نوزما په پورتنوکرښو دې لږ غور اوکړی چې د دغې کمۍ زیاتی سبب خو به د اعجازصېب دغه بېخی مصروفیات نۀ وی ؟ګنې نوزۀ چې د اعجاز خټك نظمونه ګورم ، نو ماته په دې نظمونوکښې یو توان او توانائي ښکاری. کۀ چرې اعجاز صېب لږه توجه دې طرف ته هم کړې وے نو نن به اعجاز صېب د نظم په میدان کښې هم خپله ځانګړتیا په خپلو لوستونکو منلې وے . خو د دې هرڅه باوجود اعجازصېب په نظمونوکښې دپښتنو لۀ پاره د سماجی او معاشی انصاف غوښتنه دپښتنو لۀ پاره نېك بختو ورځو شپو ارمان او د پښتنو لۀ پاره د امن او خوشحالۍ نه ډك ژوند جوت ښکاری چې د اعجازخټك صېب (دشورشور خاموشۍ) چاپ شی او پښتنو ته اورسی نو دا به د دې خبرې ثبوت وی چې د زړۀ مریض، دشوګر مریض، د بچوپه رزق پسې ورك سپین ږیرے، د خپلې شاعرۍ په کم او زیات خبر اعجازصېب ، دپښتو په مینه کښې یو قدم نور هم مخکښې لاړو .

په درناوی
ممتازآورکزے
صدر
داماراتوپښتوادبې ټولنه مرکزدبۍ
دوبۍ ۲۲ مۍ ۲۰۱۲ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

داحساس بڅری

د کتاب خپروني مسله ډېره نازکه ، مهمه او د ارزښت وړ نقطه ده ځکه چې ډېر ښهٔ ښهٔ ليکوالان مونږ پېژنو چې خپل وړمبی کتاب چاپ کولو کښې ئې ډېره تادی کړې خوولې وروستو پرې بيا پښېمانه شوی او لهٔ مارکيټه او د ملګرو نه يې بيا د واپس آخستو هڅې کړې او ځنې ليکوالان داسې هم لکه سعيد ګوهر، صديق پسرلے ، شمس القمراندېش،خېرمحمد عارف يا سعدالله خان حېران چې په مناسب وخت يې کتابونه خپارهٔ نهٔ کړل ، د فکروفن نه يې د خپل عصر لوستونکی محرومه پاتې شول . په مطبوعاتوکې رانغلل ، څيرنې پرې اونه شوې چې لهٔ سوبه يې په خپل وخت ډېر آړخونه په تياروکښې پاتې شول او هغه مقام يې په برخه نهٔ شو کوم يې چې حق ووځکه ترېنه ډېرپه وړاندې لاړل . د ژوند غوښتنې بدلې شوې وې او د نوی کهول ترجيحات نورشول. دې کښې شك نشته چې ښهٔتخليق هرحالت ځان ښکاره کوی خودا هم حقيقت دے چې وختونه غواړی اوبيا دا خبره هم دياد وړده چې د هر وخت دفن خپلې تقاضې وی او خپل ارزښتونه او بيا په وخت نهٔ خپرېدو کښې کهٔ يو طرفته له خپلو نيمګړتياؤ نه تخليقکارخبر نهٔ شی نو بل طرفته د اسلوب او دافکارو د غلا امکانات هم موجود وی چې وروستوترېنه نورې ستونزې راولاړېږی.

ښاغلی تاج انور اعجاز هم چې هر څهٔ وجه وه خو په خپل مناسب وخت يې خپله شعری فنپاره خپره نه کړه . هرڅو کهٔ په دوبی کښې د پښتوژبې د خدمت په لړ کښې ادبي هلې ځلې کوی خونن به يې ديوتخليقکار په صفت نور هم ادبی قدوقامت لکه دچنار لوړ وے.

ښاغلے تاج انوراعجاز تقريبا ۱۹۷۰ نه تردې دمه ۲۰۱۲ پورې دوه څلوېښت کاله کېږی چې شاعری کوی کهٔ چرې دوی د ۱۹۸۵ نه تر۱۹۹۰ پورې کتاب خپورکړے وے نو نن به يې دويم څهٔ چې دريم کتاب هم تياروے او په ادبي حلقو کښې به د دهٔ په فن او افکارو له مختلفو آړخونو بحثونه شوی وے . له خپلو خوبئيو او نيمګړتياو نه به خبر وے او اوس هم د مواد په اعتبار دغه مجموعه شورشورخاموشي چې څومره عرصه واخسته ، هغه ضخامت هم نهٔ لری. د دې علت هم دا دے چې کله په يو ډنډ کښې اوبهٔ ولاړې وی نو ناولې شی او چې کله د وتو لاره ومومی نو بيا تازه او نوی اوبهٔ ورته راماتې شی هم دغه مثال د شاعری يعنې د ادب هم دے چې د يو کتاب خپرېدونه وروستود بل تا بيا شروع شی .

ديوڅوتمهيدی خبرونه ورستوچې شورشورخاموشي په موادو نظر زغلوو نو بيا وئيلے شو چې په دې مجموعه کښې په بنيادی توګه دوه ژانرونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل او نظم پکارول شوی دي چې دواړه ژانرونه خپل ځان کښې ښوځو نموني لری . فکری حوالې سره انقلاب ، د پښتنې ټولنې ستونزې او مینه یې بنیادی موضوعات دی . په انقلاب یې مزاحمت روایتی دے چې لهجه یې ډېره علاقائي شوې ده چې له کبله یې فکر په هنر دروند ښکاری . غزل یې د خپل وخت په چوکاټ کښې روایتی نۀ دے . په ټوله مجموعه کښې یې خارجی احساسات ، میلانات او واقعات په اندرونی وارداتو او جذباتو غالب شوی . اندازېږي په غزل کښې هم ترډېره حده نظم ته ورنزدې دے. خوکوم وخت کښې چې دغه شاعری شوې دهغه وخت په حواله چې دپښتو په شاعرئ کښې به زیاترذکرد ګل و بلبل او د جانان دبې وفایئ وۀ، ښاغلی تاج انوراعجازپه شعوری توګه ځان ترېنه ژغورلے دے اودغزل لهجه ئې دلاچې لونګ په ځائے د غوځوشونډو ده چې لوستونکی په دې نتيجه رسوی چې ښاغلے تاج انوراعجاز خپل ټول صلاحيتونه دخپل قام دښېګړې دپاره دبیدارئ په نقطه مرکوزکړی وو چې په ځنګ کښې ترېنه د ژوندانۀ نور حسين او رنګين تصويرونه تت پاتې شوی دی چې د شعوربرخه په کښې د لاشعورپه مقابل کښې زياته په نظر راځی او د فن په ځائے پکښې مقصديت ځرګند ښکاری . دا خبره هم ده چې فن مقصدی هم کېدے شی خو د خارجی چاپېرچل مقصديت کله هم د فن بنيادی ارزښت نه دے پاتے شوے، دفن يوخپل قدر وی چې طويل بحث غواړی خوولې بيا هم ددې مجموعې اهميت ځکه شته دغه د ذوق يا روحانی خوشحالئ لۀ پاره نۀ بلکه فقط دپښتون قام بيدارولو لۀ پاره مختلفو مرحلو نه راتېره شوې ځکه خوددې مجموعې معنوی آړخونه مونږ په تلوسو کښې دآچولو په ځائے نبغ په نبغه د قوم پرستئ‌تحریکونو ته چمتو کوی او د ټولنې د يو ذمه داروګړی شعور رابخښی په دغه حواله ځو نمونې :

(نظم ------- احساس)

ملګـــرو ! مانـــه دســـرور ډکـــې نغمـــې مـــۀ غـــواړئ
مانـــه د وخـــت دنمرودانـــو قصـــيدې مـــۀ غـــواړئ
زۀ د حـــالاتو کـــربلا بانـــدې مـــاتم کومـــه
مانـــه مـــاتم کښـــې دخنـــدا ډکښـــې قيصـــې مـــۀ غـــواړئ

(نظم ------ منزل)

چـــې مـــې لار تيـــارۀ تيـــارۀ وی
پکښـــې هـــم وی ګړنګونـــه
شـــل زمـــونږ دي پښـــې لاســـونه
داســـې حـــال کښـــې بـــه ملګـــرو!
مـــونږ اورســـو منـــزل تـــه ؟

ملګـــرو! زۀ پـــه داســـې ښارکښـــې اوســـم
لکـــه د مصـــر پـــه بـــازار کښـــې اوســـم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځنـــې ســـرونه مـــې لیـــدهٔ پـــه نمرخاتـــهٔ پرېواتـــهٔ
ځنـــې ســـرونه آخـــر غـــوځ شـــو، ورتـــه نـــهٔ پرېواتـــهٔ

فیصـــــلې زمـــــونږ د کلـــــې چـــــې پـــــردی کـــــړی
دغـــــــه جـــــــــړ زمـــــــــونږ د ټولومســـــــــلو دے

مـونږه پـه سـرهٔ اورکښـې ژونـدون لـهٔ ډېـر ناکامـه کـوو
طمـــع د ننـــګ چـــې د بـــې حســـه ودهٔ قامـــه کـــوو

دکلام لهٔ کوټلی مُطالعې ځحه وروستو لوستونکی په دې نتېجه رسی چې د کلام لهجه او ژبه د نن دورد لهجې او ژبې سره ډېر توپیر لری، پخواه به دشعری صنعتونو (صنائعو بدائعو) استعمال په بیل ډول کېدهٔ او د نننی دور دشعرژبه تخیلی او مکمل استعاراتی ده . دې مجموعې کښې کهٔ هرځو د شعری ترکیبونو استعمال کم دے خومجموعی طورسره یې په لفظونو کښې فکری صداقت ئې غزونې کوی، د جذبې شدت او د احساساتو اظهارکښې اعتدالی امتزاج په مناسب ډول خپلوکښې غاړه غړی شوی او په لاچی کښې د ښاغلی سعدالله خان حېران د فکری مکتب روښانه مستقبل لهٔ پاره د پښتون قام بیدارولو ښهٔ هځه ده خوجزوی طور باندې فکری سطح باندې پکار ده چې نننی پښتون لیکوال ته چې لږ سوچ وکړی چې پښتون قام بې حسه دے نه روړ نا هرګزداسې نهٔ ده پښتون قام ته لیډارانو کړی ځهٔ دی رښتیا دا دی چې زمونږ قام بې حسه نهٔ بلکه ننګیالے دے ، دغسې د جمهوریت نظم کښې د اختلاف ګنجائش شته دے خو بیا هم پردې مجموعه کښې ډېرفنې نمګړتیا باوجود زهٔ دا خبره په وثوق سره کوم چې ښاغلې تاج انور اعجاز هم په غزل او هم په نظم کښې نهٔ خو د چا تقلید کړے دے او نهٔ یې د چاپه پل باندې پل ایښے دے ، هرځهٔ چې دی د خپل کلام پېژندګلی یې خپله ده .

خالدپښتون
۱۸ اپریل ۲۰۱۲ء
کوهاټ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعتراف

چرته زۀ ، چرته شاعري لکه وریژې اؤ د منجا زامن ،هم داسې قصه زما دشعروادب ده. دا هرڅۀ اتفاقاً شوی . زمونږ پوره کورنۍ کښې هيڅ داسې يو مشر نۀ دې تېر شوے چې هغوی په دې جرم ککړشوی وی . زمادومره يادېږی چې زمونږ يو ماما صديق چې يو سماجي انسان وۀ، هغوی به ماته په وړيکتوب کښې فی البديه شعرونه وئيل ، کېدے شی چې د هغې اثرلاندې ما هم په شعرونه شخوند وهل شروع کړی وي ، لږ چې د ځوانۍ عمرته اورسيدم يعنې هغه وخت په لسم جماعت کښې طالبعلم وم چې زمونږ استاد محترم سعدالله خان حيران رابانده په زور دشاعرۍ ستر مات کړو اؤ داسې چې په کال ۱۹۶۹کښې د ګلستان پښتوادب لاچۍ د اهتمام لاندې طرحي مشاعره ټاکلې شوې وه ، زۀ اؤ زما همځولي شاعران پکښې هم بللے شوي وو، ما هم پکښې خپل مات ګوډ غزل پېش کړو، زمادومره حوصله افزائي اوشوه چې هغه ورځ ده اؤ دا نن ورځ ده چې کۀ خپله کۀ هيڅ شعروادب په الف ب پوهې نۀ شوم خو مشاعرې اؤ ښوښو شاعرانو سره مې ناسته پاسته تراوسه پورې جاري اؤ ساری ده. يو ملګري راته وې چې ستا دپاره ما دوائي راوړي ده کېدے شي چې دا مشاعرو نه قلار شې ، ټول عمر دې په دوخوشو کارونوکښې تېر شو. ماورته وې چې زما دا بيماري ډېره زړه شوې ده، کېدے شي چې ستا په دې دوائي زما شمر اونۀ شي . رښتيا خبره دا ده کومې پښتو زۀ په ټولې ادبي نړۍ پېژندلے يم اؤ دومره به ما پښتودپاره څۀ نۀ وي کړي لکه څومره چې زۀ خپلې پښتو شته من کړے يم ګنې پکار خو دا وو چې په دوه څلوېښت کاله کښې ما ډېر څۀ ليکلے اؤ پښتو ته جولۍ کښې آچولے وے خو زۀ دا اعتراف کوم چې زۀ دخپلې پښتو يو غټ مجرم يم اؤ دومره مودې پس ايله بيله يو دخپلې ماتې ګوډې شاعرۍ مجموعه وړاندې کوم اؤ هغه هم د يوډېر مخلص ملګري بلکې د يو وروړ په ډېره ټينګه وينا دا مجموعه وړاندې کوم ګنې زما هډو دا خيال نۀ وۀ چې زۀ به هم چرته په ژوندکښې دا څۀ چاپ کړم . الله تعالی دې زما دغه وروړ ته لوې اجرورکړي چې زما شاعري يې د چاپ جوګه اوګڼله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دګـران مشــر م، ر، شــفق صــېب، زمــا دتــورو څنويــار ســعادت سحرصيب، زمـا غـار يـار بشير احمد بشير، ، دمسـافرئ دژونـد د تـودو سړو ملګري اؤزيـرك انسـان ممتـازآوركزئي صـېب اؤ زمـا دبـې مخـه بـې سـتړه نقـاد ملګري خـالد پښتون دليكونو چې زما كلام يې ادبي دنيا ته رسـولو ناكـام اوكړو، ډېر زيات ممنون يم ګنې چرته زۀ اؤ چرته دا شعرونه چاپ كول داسې نـاممكن غوندې كار وۀ خو دا هرڅۀ چې دي، يوزما يو داسې كوشش دے چې هيڅ داد نۀ غواړم خوبس دومره چې كېدے شي چې زمـا كـلام څـوك اوګـوري نـو دخپـل كلام چاپ كولو هڅه به ضروراوكړي اؤ دا به زما دپاره يو لوئې داد وی .

په درنـاوي

خاورې اعجازخټك دوبئ

۷ جولائي ۲۰۱۲ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنت

۱۹۷۶ء

زړۀ راتــه وي راځــه ددي دنيــا جنــت تــه لاړ شــو
هلتــــه د خپلـــو ارمـــانونو ارمــــان اوريـــــږوو

مــا وې چــې تــا ددې دنيــا جنــت ليـدلے دے څــۀ؟
وې چـــې جنـــت څـــۀ وى؟ پـــه خپلـــه خوښـــه ژونـــدتېرول

مــا وې چــې دا جنــت بــه چرتــه وى راوئــې ښــايه
وې چــې راځــه چــې درتــه لارې د جنــت اوښــايم

زۀ پــه مــزه مــزه روان شــوم د جنــت پــه لــورى
څــۀ ګــورم لارکښــې مــې يــوه لــوړه غونــډۍ اوليــده

مــا وې چــې داغونــډۍ دڅــۀ ده دومــره دنګــه لــوړه
وې چــې هــم دې غونــډۍ دلانــدې جنتيــان اوســيږى

مــا وې چــې دغــه خلــق دې جنــت تــه څنګــه راغلــل
نوماتـــه خپـــل پـــه غوږکښـــې داســـې ګنګوســـه اوکړلـــه

وې د ضــــميرلوړې غونــــډۍ نــــه غورځېــــدلى اول
پـــه پټــو ســترګو دې جنـــت تـــه رســېدلى دى بيــا

د ژونـــد بـــازي هـــم دغـــو خلقـــو همېشـــه ګټلـــې
دا بـــې ضـــميره خلـــق ځکـــه جنتيـــان يـــادېږى

دوئ تــه روا او نــاروا ګــوره يــو شــان ښــکارېږى
دوئ تـــه والله کـــه بـــل انســـان خـــو څـــۀ انســـان ښـــکارېږى

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بل په غوښو خاربۀ شوی، غړمبېدلی دی ډېر
دا په شرابو لمبېدلی، پړسېدلی دی ډېر

تۀ هم که غواړې چې ددې دنیا جنت ته راشې
نو د ضمیر لوړې غونډې نه ځان ګوزار کړه اول
تۀ به په خپله دې جنت ته بې منته راشې
وخت به دې خپله جنتی ددې دنیا اومنی

تاته به خلق په هره لاره سلامونه کوی
ستا په هر ځاے به خلق ډېر ډېر عزتونه کوی

تا ته به خلق بیا ووټونه ښۀ په جار درکوی
هر حکومت به تاته خپله اقتدار درکوی

تۀ به په خپله جنتی ددې دنیا یادیږې
او پس له مرګه ښۀ سړے به په دنیا یادیږی

ستا وروستو مخکښې قطارونه د موټرو به وی
ستا حفاظت ته اهتمام د برېتورو به وی

ما چې د زړۀ دغه رنګینه قصه واورېدله
ماوې چې اے زما ساده زړګیه! اوغولیدې

دغه چې تا وته جنت ښکاری، جنت خو نۀ دے
دلته خو یو انسان آقا، نور غلامان دی پکښې

ورځه ورځه دغه جنت دې هغه چاته یوسه
چې د ضمیر په بدل داسې جنتونه غواړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما جنت د هر انسان د خپلواکۍ نوم دے
دې تا جنت د يو انسان د غلامۍ نوم دے

زما جنت خو د يو بل نه زارپدلو نوم دے
دې تا جنت د يو انسان د پرزولو نوم دے

ما چې له خدايه کوم جنت غوښتے آدا خو نۀ دے

دغه جنت دې هغه چاته يوسه
چې د ضمير په بدل داسې جنتونه غواړي

۲۰ اګست ۱۹۹۰ء دوبۍ

.....***.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

احساس

ماتــه د وخــت ختلــی نمـر تــه تیتېـدل نــهٔ راځــی
مــا تــه دعشـق اودمسـتی نــه ډک غـزل نــهٔ راځــی
زهٔ د اولـــس پـــه غـــم لړلـــی مرثیـــې لیکمـــه
دې نــه سېوا راتــه پــه بل څـهٔ څـهٔ لیکل نـهٔ راځـی

ملګـرو! مـا نــه د سـرور ډکـې نغمـې مـهٔ غـواړئ
مـا نــه د وخـت د نمرودانــو قصـیدې مـهٔ غـواړئ
زهٔ د حـــالاتو کـــربلا بانـــدې مـــاتم کوومـــه
مانــه مــاتم کښــې دخنــداډکې قصــې مــهٔ غـواړئ

مـنم چـې ستاسـو زړهٔ رنګـین رنګـین شـعرونه غـواړی
ماتــه خــولې مزدوردکراچــی مخکښــې شــی
وایـم چــې تاسـو تــه مــې شــونډې زلفــې اوســتائیلے
راتــه بــدحال د خپـل اولـس د بـې وسـی مخکښـې شـی

داوچـــې شـــونډې چـــې وختونـــوترې خنـــداورې ده
دخــــواراولس دشـــــونډوکومې رنګینـــــی اوســـــتایم
ملګـرو! وایــئ چــې مسـتی او کــه مــاتم اوسـتایم
تاسوخوشــحال کــړم اوکــهٔ خپلــې بــې وســی اوســتایم

یــو خــوا بربنــد، لغــړ بچــی دخــوار مــزدور وینمــه
بــل خواغتــان نشوکښــې مســت مخمورمخموروینمــه
خـدائیګو تـرې سـترګې زهٔ پـه بـل خـوا اړولـے نــهٔ شـم
چـې د وخـت ژرنـده کښـې دل شـوے خپل جمهـور وینمـه

وایـم چـې تنـدر شـوے، اسـمان نــه پـرې راپرېـوتلے
چــا چــې زمــا د اولــس شــونډو نــه خنــدا وړېــده
وایم چـې اورشـوے، ورتـه چغـه دغیـرت جوړه شـوے
چــا چــې زمــونږ خــوارو جــونګړو نــه رنــا وړېــده

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ یوشـــاعریمه چـــې چرتـــه ښـــوک ســـلګۍ اووهـــی
زمـــا پـــه زړه کښـــې د آهونـــو د نـــدوکارجوړ شـــی
وخـــت چـــې د چـــا د ارمـــانونو مـــرۍ اوخرپـــوی
ورســـره ســـم زماپـــه زړهٔ کښـــې ویـــر نـاتـــار جـــوړ شـــی

زمـــا شـــاعری ده، د اولـــس د ســـوکالۍ لـــهٔ پـــاره
زهٔ خـــو لیکـــل کـــوم د ژونـــد د خوشـــحالۍ لـــهٔ پـــاره
زهٔ خپـــل غـــزل تـــه چرتـــه ډمـــه ګـــډولے نـــهٔ شـــم
نـــهٔ شـــم کـــولے شـــاعری د خرمســـتۍ لـــهٔ پـــاره

۱۹۷۶ء لاچی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

تکل

د ښائيست او د ښکلا په کلو ګرځم
پکښې مينه او وفاګانې لټومه
رنګينۍ چې د نظر کچکول کښې راوړم
تصويرونه ترې د ښکلې جوړومه
تخيل چې زما مست شي نو اوخاندم
ځان سره ټوله دنيا اوخاندومه
داسې وخت کښې مې احساس راولړزيږي
څو شعرونه پرې د سوې زړهٔ ليکمه

کله کله چې د ژوند بازار ته لاړ شم
لوټ په بيعه انسانان پکښې خرڅيږي
ما سودا د خپل ضمير پکښې کوله
وې چې دا دلته پريمانه ملاويږي
نوراستون شوم خپل تندی ته مې تق ورکړو
ما وې دلته کښې خو مړه خلق اوسيږي
سړيتوب نه دلته خلقو لاس وينځلے
بس چړې د ظلم يو په بل ګزيږي

بيا راوان شم، د احساس په نيلې سور شم
وردننه په سپين کور شم د پرانګانو
ما وې خبر د امن غواړمه لهٔ تاسو
اے د امن دعوه ګيرو انسانانو
فلسطين او په کشمير کښې چرته اورئ
دا بې وسه شان سلګۍ د مظلومانو

د غيرت کور مو کابل شو لوټې لوټې
ککرۍ پکښې الوځی د ځوانانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې نوا بيا د قامونو کور ته لاړم
ما وې امن پسې دلته يم راغلے
خو افسوس هلته قصه څۀ اپوټه وه
هر کمزورے وۀ لېوانو پرزولے
دلته مور د امن مړه خو لا پخوا وه
دا لا چا وې چې مظلوم دے چا ژړلے
د کمزورو دلته حق د ژوندون نشته
د ژوندون حق يې هيچا نۀ دے منلے
سوداګانې د يو بل پکښې کېدلې
دا قصې مې هلته ډېرې اورېدلې

نو بيا راغلم خپلې خړې پښتونخوا ته
ما وې ځان کۀ په دنيا پېژندل غواړۍ
نو راويښ شئ ګنې وخت به داسې راشي
هيڅ به نۀ شئ کۀ بيا ډېر څۀ کول غواړۍ
حق غوښتے نۀ شي په زور اخستے کېږي
نو راپاڅئ کۀ خپل ځان مو ګټل غواړۍ
ګورئ نه چې د برلين دېوال راپرېوت
نور به څۀ نمونه تاسو ليدل غواړۍ
دکوريا خلق هم ګوره يو ځاے کېږي
د تړون رسۍ به کله نيول کېږي

د نړۍ د واقعاتو سبق واخلئ
دا ترڅو به تاسو خپله کښې جنګېږئ
هر بابا درته ويلې دا صفا دي
کۀ ويښ نۀ شوئ پښتنو! ګوره ورکېږئ

آګست ۱۹۹۰ ء دوبۍ

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شپونکی سندره

ځنو واورېده کانۀ شو
ځني پوه پرې هډو نۀ شو
لر او بر کښې آورېدے شوه
د شپونکی د خلې سندره
چې چا واورېده کنۀ؟

وې چې خداے پاک پیدا کړی
په خپل فضل پښتانۀ دی
ګران په ما چې لۀ هر څۀ دی
د مودو راسې ودۀ دی
بس هم دا راویښوومه
لېونی د خلې خبرې
چې چا واورېدې کنۀ؟

تر آتۀ سوه کالونو
چې یې راج کړلو په زړونو
د پښتون په نوم تر عمره
یادولو تاریخونو
هغه قام راپاروومه
ورته ځان وریادوومه
د شپونکی د خلې سندره
چې چا واورېده کنۀ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپل زوره خبر نهٔ دی
ګنې نهٔ دی دومره مړی
ښهٔ ساده دی ښهٔ سپین زړی
دا څوک نهٔ غواړی هیڅکله
چې دې ویښ شی دا وګړی
دنیا اوخته سپوږمۍ ته
دوئ په خپله کښې اخته دی
وې چې دوئ بس پوهه وومه
سړیتوب ورته ښایمه
د شپونکی د خلې سندره
چې چا واورېده کنهٔ؟

چا چې واورېده روان شو
نهٔ په ځان نهٔ په جهان شو
ځنو وې چې کافران شو
ما وې ښهٔ مسلمانان شو
د ایمان خاوندانان شو
خو نهٔ دا یې چرې اووې
د جنت ټېکه داران شو
نهٔ یې دا خبره اوکړه
چې اسلام ته خطره ده
بس همدغه څو کسانو
د شپونکی د خلې سندره

دا سندره تل وئیله
خپلواکی د خپلو خلقو
مونږ په خپله خاوره غواړو
دا وطن مو پلار نیکونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پـــــه ســـــــرو وينـــــــو دے ګـــــــتلے
نـــــن پــــــرې ګېـــــــډه راچــــــولې
څـــــو پړانګــــــانو څـــــو لېوانـــــــو
نـــــو مــــــونږ دا نـــــۀ شــــو زغملــــــے
چــــــــې بـــــــه دوئ ټېکـــــــــداران وی
پکښـــــــې مــــــونږه بــــه خــــــواران وو
بـــــس هــــــم دا نـــــۀ شـــــو کـــــولے
ځـــــان تــــــه حـــــق غـــــواړو پــــه نــــره
خــــــــــو يــــــــوه خبـــــــره واورئ
کـــــۀ يــــو ځـــــان نــــه شــــو ملګـــــرو
لاس بــــــــــــه مـــــــــــــــروړو
بيــــــــــــا بـــــــــــــــه ژاړو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ او تۀ

تـۀ دې ورځ پـه ورځ غټېږې، زۀ چـې خـوار يـم لا دې خوارشـم
تــۀ خــووينې دخپــل قــام ځښــې، زۀ دې هســې ګـهنګــار کـړم
دا لا څرنګــې انصــاف دے، داســې ولــې اخــر کېـږی
زۀ پـه دې خـاوره پيـدا يـم، ولـې بيـا دې هـم غـدار شـم

ســتا بچــی دې ســبق وائــې، پــه لنــدن او امريکــې کښــې
او زمــا بچــی لګيــا دی، څپــر لانــدې مدرســې کښــې
ســتابچی چــې دلتــه راشــی، پــاتې کېـږی بـه بنګلــې کښــې
او زمــا بچــی بــه ناســت وی، څوکيــدار يــې دروازې کښــې

دا لا څرنګــې قصــه ده، چــې لنــډېږی نــۀ اوږدېـږی
دا څــۀ داســې ماشــوړه ده، چــې ورانېـږی نــۀ ســمېږی
د مغـرب خبـرې دلتـه پـه مشـرق کښـې چـې چلېـږی
دا زمـا نېسـتی بـه دلتـه، خـدائيګو کلـه نـه غـوځېږی
دا تـۀ تـۀ يـې او زۀ زۀ يـم، دا قصـه چـې ختمـه نـۀ وی
دا د ځــان ځــانی خبــرو دبدبــه چــې ختمــه نــۀ وی
د زورګيـرو پـه دې زمکـه، دبدبـه چـې ختمـه نـۀ وی
ســتا پــه ســر کښــې دا زمــا د ســر ســودا چــې ختمــه نــۀ وی

ستـا بـه سـر تـه خطـره وی، همېشـه بـه زۀ پـه دار ووم
ســتا خوبونــه بــه حــرام وی، زۀ بــه هــم پــه هــاے نتــار ووم
تـۀ بـه دغسـې څربېږې، زۀ بـه هـم دغسـې نـادار ووم
دغـه زمکـه زمـا مـور ده، زۀ بـه تـل ورځنـې ځـار ووم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دازما او ستا خبره د آقا او د غلام ده
ته هوس یې په مخ کړې، ستا مقصد عېش و ارام دے
ستا به لاس کښې چې زهٔ وینم، د غریب د وینو جام دے
ماته ژوندزماپکار دے، دا زما د ژوند ناکام دے

چې لندن او امریکې کښې ته زما سودا کوے شې
ځنګه ژوند به بیا لهٔ مانه په دې مځکه تېروے شې
زهٔ به مینه ټول په ټول شم، که ته داسې هم کوے شې
خپلواکی د پلار په وینو کهٔ ګټلے راکوے شې

ته مې سر ټیټول غوړې، داسې کله زهٔ کوے شم
ما کهٔ ته آخستل غواړې، نو زهٔ کله خرڅېدے شم
کهٔ ته ما خپلول غواړې، نو زهٔ مینه درکوے شم
کهٔ جنت جوړول غواړې، نو زهٔ مینه درکوے شم

دلته سر د یو انسان دے، هلته تا جوړ کړے دار دے
تا جوړ کړے لا زمونږه په سرونو اقتدار دے
خو کهٔ وطن جوړول غواړې، دا وطن به ټول جنت شی
زهٔ او تهٔ به جنتی شو، په نصیب به مو راحت شی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه او وطن

ما به ترخ کښې کتابونه وو نیولی
پاس په بام یوه جینۍ به وه ختلې
زۀ چې تلم په کومه لار به مدرسې ته
دې خندل به راته پټ پټ غلی غلی
ما به وې چې لا وړه ئې نۀ پوهېږې
زما لار کښې یۀ جینۍ! څله اودرېږې

دې به هره ورځ په ګټو زۀ ویشتلم
دې به خامخا مدام داسې چېړلم
د دنیا او مافیها نه ناخبره
دې به ماته زۀ به دې ته خندېدلم
ما وې هسې نۀ خبره دا د نیا شی
دغه خلق به دښمن زما او ستا شی
دې به وې چې زه لیلا تۀ مې مجنون یې
زما زړۀ او زما، ځان زما ژوندون یې
دې وې زۀ کۀ څۀ پروا ددې دنیا کړم
بس یو تۀ، زما د سوی زړۀ سکون یې
زۀ په دې او دا په ما به نازېدله
هیڅ په سود او زیان د ځان نه پوهېدله

دا جینۍ چې ورو په ورو رالوئېدله
چم ګاونډ کښې ډېرو خلقو اوغوښتله

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې زما نه يې څوک خوښ په دنيا نۀ وو
ما هم ځکه دا په مينه اوکوئېدله

نو روان د ژوند په لار غاړه غړې شو
خپل خپلوان مو د وادۀ، په تيارې شو

د وادۀ نېټه مو راغله، رانزدې شوه
آخر ناوې شوه، ډولۍ کښې کښېناستله
مور او پلار په دعاګانو دا رخصت کړه
په سندرو کښې همزولو اوستائيله
په جامو کښې نن دا کله ځائېدله
سرې ډولۍ کښې زمونږ کور ته چې راتلله

په حجره کښې درزاهار وۀ، د ډولونو
يو باران وو نن په ما د سرو ګلونو
چې يو غږ شو هلته شابه زلمو پاڅئ
ضرورت دے نن وطن ته د سرونو
ګنې هسې هم بې نومه بې نشان يئ
په تاريخ کښې که ياد شوی سربازان يې

ما وې نن مې چې وطن ته ضرورت دے
دا يم وراغلم چې زه ورنه قربان شم
ما وې نن مې په وطن شوے يلغار دے
کۀ دا اونکړم نو ورک به لۀ جهان شم
ما وې مينه، وينه دواړه به ترې ځار کړم
غابښ به مات د هر غليم د هر غدار کړم

دوبۍ ۱۹۷۴

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما وطن

چې پرون وۀ، هغه نن دے
هغه ملک ، هغه وطن دے

هر چا اوخوړو کۀ هر څو
ولې بیا هم ډېر شته من دے

د اسلام په نوم جوړ شوے
پکښې زور دے د خدایانو

زما هېر برکت شاه شي
دا چې اوخوړو پړانګانو

زما لاس کښې چې ټوپک دے
او د امن کړم غوښتنه

مېړتون باندې چا کړې
د لړم د سر ساتنه

دا خو داسې رنګ قصه ده
چې مجنون یم لیلا غواړم

داسې حال کښې زۀ ملګرو
د وطن سندرې وایم

۴۱ اګست ۲۰۰۰

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښتنه مېرمن

چې یادېږی همتناکه، حیاناکه، مینه ناکه
ښتنې غوندې به ښځه په دنیا کښې څوک پیدا که

شی د غوا غوجل نه سترې، په کټوی کړی لاس ورپورې
د روټو تبا کړی سمه، بیا تنور سره به ئې ګورې
یوخواکړې، بل خواپشې، اے میراته شې اے کورې
اے آخته په نوری رنځ شې، کړی بچو ته ستغې سپورې
د سحر نه تر ماښامه، کوی داسې چارې نورې
په دنیا کښې چرته وی به داسې بله زورناکه
چې ستائینه دعظمت یې په داخوی ټوله دنیا که
دکچه خښتو په کور کښې دا د حسن شهزادګی وی
د حیا په لوپټه کښې یوه ښکلې ښاپېرۍ وی
داپه کورکښې راحصاره لکه بنده چې هوسۍ وی
هیڅ په خوند د ژوندانهٔ که پوهې دا د زندګی وی
دپښتون دکورمېرمنه، دخاوند د پښو څپلۍ وی
دا مظلومه حقیقت کښې یو نامه د بندګی وی
کهٔ هر څو ډېره زورېږی، دا نهٔ اُف کوی نهٔ اه که
په دنیا کښې چرته وی به داسې بله همتناکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې خاوند يې غرۀ نه راشی، ورته داسې دا خندا که
بيا جاجوس په منده راوړي ، ورته دا ډکه پياله که
ستوماني د ټولي ورځې په يو دم ئې دا فنا که
تبر، لور ورنه سنبال کړی، ډکه دا ورته پياله که
دا رنګ مينه، خدمتونه د خاوند هميشه دا که
په دنيا کښې چرته وی به داسې بله همتناکه

دايې لاس وپښې چاپې کړی، ترهغې چې دابه دمه شی
دپښتون دکور مېرمنې، زړۀ بياهغې وختې ښه شی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعلان

د سحر نه تر ماښامه
شپه او ورځې به لګیا وی
کروندې او اوبه خور به
دۀ په وچ اوکړسېدلی
وجود هره ورځ کولو

دا سپین ږیرے هر سحر به
لۀ خپل کوره راوتلو
چې ماښام به کور ته لاړو
چرته سپر نیم وړۀ بچو ته
په خیرن څادر کښې یوړو

خدایے بچی وو ډېر ورکړی
ژوند یې څۀ وۀ یو دوزخ وۀ
پکښې دا به سوزېدلو

په دلو دلو غنم به
د خان کور ته یې لیږلو
خو ددۀ په خوار قسمت کښې
یو چپه وچه ډوډۍ وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

يــــوه ورځ ســــحر وختـــــى چـــې
کلـــــــــــه دا راپاڅېـــــــــــدلو
شـــــــهزادګۍ د ژوندانـــــــۀ تـــــرې
لــــــرې لاړه هغـــــه ځــــاے تـــــه
چـــې تـــرې بيرتـــه هغـــه ځـــاے نـــه
هيڅـــــوک بيـــــا نـــــۀ دی راغلـــــى

نـــــو مــــلا صـــېب د جماعـــــت نـــــه
دا اعـــــلان اوکـــــړو ملګـــــــرو!
چـــــــې د برکلـــــــى خانـــــــانو
هغـــه خـــوار غريـــب نـــوکر يـــې
ماسپښـــــين لمانځــــۀ نـــــه وروســــتو
ددۀ خـــــوار بــــــه جنـــــازه وی
دا بـــــه خـــاورو تـــه ســـپارے شـــى

جنــــازه چـــې د ســـپين ګـــل کاکـــا
لــــــۀ خپـــــل کــــــوره راوتلــــــه
خپلــــــــو لونـــــــو او ځــــــــامنو
ورتـــه ســـقاط کښـــې خپلـــې اوښـــکې
تويــــــــــــولې او ليږلــــــــــــې

دا د هغـــــــه چـــــــا نـــــــوکر وۀ
چـــې پـــه کـــور کښـــې هـــره شـــپه بـــه
خرمســـــــتى دی چــــــې کېــــــدلې
خـــــو د دۀ خــــــوارو بچـــــو تـــــه
ســـــــپورې ســـــــتغې او ديکـــــــې وې

هغـــــه کـــــور د لـــــوئ خـــــان وۀ
هلتــــه تـــــل شــــــراب کبــــاب وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغـــــه کــــور د يـــــو غريــــــب وۀ
دلتـــــــه لــــــــوږه، دلتــــــه تنـــــــده

د غريـــــب ســـــړی پــــه کـــور کښـــــې
وچ ســـــــوکړک تشــــــې شــــوملې وې
ډېـــــــر ځـــــامن او ډېــــــرې لونـــــه
دا يـــــــــې لويــــــه ســـــــرمايه وه

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا څوک دے؟

په زړو لارو روان دے
عجيبه غونډې انسان دے

نه خبر له خپله ځانه
نه خبر له دې جهان دے

دا چې چرته ګټه ګوري
نو خطلے تر اسمان دے

که يې هلته کار اونه شو
بيا په بل خوا دا روان دے

وروستو مخکښې هيڅ نه ګوري
نه په سود او نه په زيان دے

که تا غوړه ګوته ورکړه
نو بيا تا ځنې قربان دے

څه چې زړۀ ورته اووائى
هغه کار پسې روان دے

زړور دے خو بيا ولې؟
د وړور مرګ ورته اسان دے

په ترخې دا نه پوهيږى
خوئ يې دا رنګ څه بل شان دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خبرو دے که پوهه کړې
نو بیا سخت لکه سندان دے

خو افسوس چې نۀ پوهیږی
بس یو دا پکښې نقصان دے

ګنې عقل، فکر ډېر هم
خدای ورکړے ښۀ پرېمان دے

دا په خپله ځان ته سپر دے
ددۀ بل شانې ګزران دے

ددۀ چرت نه خرابیږی
څوک سپوږمۍ ته کۀ روان دے

دا چې اورسی پنجاب ته
بیا یاد شوے دا په خان دے

کۀ دا لاړ شی کراچۍ ته
خلق وائی چې پټان دے

دا په خپله هرځۀ، هرځۀ
دا په ما باندې ډېر ګران دے

چې زما د قام زلمے دے
زما روح دے، زما ځان دے

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزادي

هغه ازادي چې مونږ په سرو وینو ګټلې ده
تش د زنده باد په نعرو مونږه تل پاللې ده

هغه ازادي چې ماوې جوړ د امن کور به کړم
هغه مې لۀ سره نه لیدلې، نه موندلې ده

هغه ازادي چې مونږ د سر په بدل غوښتې ده
هغه اقتدار دپاره مونږ نیمه بائیللې ده

هغه ازادي چې خوشحالي اوسوکالي راوړي
هغه هره ورځې هره شپه مونږه ژړلې ده

هغه ازادي چې د اغیارو منت باره ده
هغه خو نن ځکه دم ختلې، ساه راښکلې ده

هغه ازادي چې دشپونکي د خلې سندره شي
هغه د خیبر په دنګو غرو کښې غلې غلې ده

هغه ازادي چې مونږ ته زیرے د سحر راوړي
هغه تورو شپو کښې د حالاتو مونږ لیدلې ده

هغه ازادي چې مونږ یې غواړو ولې نۀ راځي
هغه بیا لۀ سره د سرونو قرباني غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ازادی چې مونږ یو موټے، یوه خلۀ کړي ټول
هغه ښۀ پـه زوره ترانـه د افغانی غـواړی

هغه ازادی چې ټـول وطـن پـری مینـه مینـه شـی
هغه د اعجـاز غونـدې سـرتېره لېـونی غـواړی

۱۴ اګست ۱۹۹۷ دوبۍ

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

منزل

چې مې لار تیارۀ تیارۀ وی
پکښې هم وی ګړنګونه

شل زمونږ وی پښې لاسونه
او په سترګو هم ړاندۀ وو

دا سې حال کښې به ملګرو!
مونږه اورسو منزل ته

که زمونږه دغه حال وی
دا خو دوه پنځوس کالونه

داسې زرکاله که تېر شی
مونږ به وایو چې روان یو

خپل منزل ته به رسیږو
ولې دا به زمونږ خیال وی

حقیقت کښې به ملګرو!
دا به تش د خوب لیدۀ وی

هغه ملک چې مونږ ګټلے
په یو نوم د دین اسلام وۀ

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـــــونږ پـــــرې داســــې كــــانې اوكـــــړې
جماعتونــــــه مــــو مــــورچې شـــــوې

او كورونـــــــــه مقبـــــــرې شـــــــوې
مــــونږ يــــو بــــل تـــه نېغـــې تـــوپې

تـــــــــل د كفــــــــر دی نيـــــــولې
نـــــــۀ پاخــــــۀ مســـــلمانان شـــــو

نـــۀ خـــو پـــوخ زمـــا ايمـــان شـــو
داســــې حـــــال كښـــــې بــــه ملګــــرو!

څنګــــه يـــو مــــوټے او يـــو ځـــان شـــو
تــــــش د خلــــــــې پـــــــه ډزو ډوزو

كــــــۀ پاخــــــۀ مســـــــلمانان شــــــو
چـــې هــــر كـــس پكښـــې ليــــډر دے

د هـــــــر چـــــــا خپلــــــه پـــــــارټی وي
هـــــر يـــو ځـــان لـــه پكښـــې ســــپر دے

دا بـــــه څـــــومره ځـــــان ځـــــانی وی
دا ســــې حــــال كښــــې بـــه ملګـــرو!
مــــــونږه اورســــــو منــــــزل تــــــه

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

مولانا استاذُنا عبدالمنان عبيد دويم ماذون صېب
د لاچۍ

يادګيرنه:-

د سيني خټکو روحاني، علمي شخصيت **مولانا استاذُنا عبدالمنان عبيد** د کال ۱۹۷۷ د جون د مياشتې په ديارلسمې نېټې د نرى بس په حادثه کښې په حق اورسېدۀ. په صابر اباد ضلع کرک کښې د خپل استاد د جنازې نه په واپسۍ کښې ورته دغه حادثه پېښه شوه.

د خټکـو د سـر سـيورے، د خټکـو د زړۀ سـر وۀ
دحـالاتو پـه تيـارو کښـې رونېـدلے سـپين سـحر وۀ
ترېنه جمع چارچاپېره به هر وخت وۀ تږى زړونـه
نــاقلاره زړو دپــاره د ســکون حـوض کـوثر وۀ

خټـک هسې هـم بېرخـوار وو، اوس لا نـور هـم خواروزارشـو
دهسـتۍ لـوړې غونـډۍ نـه حقيقـت کښـې راګـوزار شـو
چـې سـالار راځنـې لاړو، د مرګـي پـه خـوب ودۀ شـو
پښـه نيـولى کاروانونـه سـمه لاره کښـې ايسـار شـو
د رسـمونو، رواجونــو بتخــاني يــې نړولــې
پـه مـړو زړونـو کښـې يـې شـمعې د توحيـد بـه بلـولې
کـۀ هرڅـو پـه چاپېرچـل کښـې هـره خـوا تيـارۀ تيـارۀ وه
دا تيـرې د ګمراهئيـو پـه ايمـان يـې رونـولې

دانسـان د احسـاس سـترګې ړنـدې شـوې وې ملګـرو!
ورور د ورور پـه مـرى ناسـت وۀ، دبـل غوښـې يـې خـوړلې
انسـانانو کښـې د مينـې وروروڵـى جـذبات سـاړۀ وو
مـړې سـکروټې وې، ايـرې وې چـې بـس دوئ بـه پوکـولې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ختټک اوس لاسونه مړی، سر تتدی وهی په زوره
خدایه! نهٔ دے دزغملو، دغه غم څهٔ داسې غم دے
خلق ډېردی پیداشوی خو بیا هېر شی پس لهٔ مرګه
خو په مرګ د مولوی صیب نن په هر سړی ماتم دے

دے چا نهٔ وهٔ پیژندلے دوئ هر څوک وو پیژندلی
خو په مرګ یې بیا هر چا وو ښهٔ په زوره زور ژړلی
د فساد تورو تیارو کښې د توحید بله ډیوه وه
د اعجاز غوندې بې لارو ته یې سمه لار ښودلی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

تصور او خوب

لکه د ژوند تودو سرو نه یو ستومانه زړګے
دچا خیالونو کښې ځان ورک کړی ستومانی اوباسی
یایو مئین زړهٔ چې مایوسه شی، دچار اتلو نه
نور وس یې نهٔ وی خودخلې نه اسوېلی اوباسی

یایو خولې خولې مزدور چې په خپل کټ او پوزی
خپل مات وجود ودهٔ کوی، بې ارامی اوباسی
یا یو د هار تندې وهلے چې په جام پرېوزی
په غټه غټ اوښنی اوبهٔ، تاؤ لهٔ زړګی اوباسی
داسې زهٔ هم چې کله کله ناقرار شمه ډېر
راځی کهٔ نهٔ راځی څهٔ خوب خو ځان په زور ودهٔ
کړم
کله په مخه مې چې خپل سوی فکرونه واخلی
ځان له یوښکلی شان رنګینه دنیاجوړه زهٔ کړم

چې تصور دې کله کله را په زړهٔ شی ګلې!
وایم چې والوتے او تاته په هوا دراغلے
روغ لېونے شم، نهٔ په ځان نهٔ په جهان ووم ګلې!
هر څه چې کېږی خو یو ځلې خامخا دراغلے

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکــه شــاعر بانــدې الهــام چــې د شــعرونو اوشــی
قلــم راواخلـــی او کاغـــذ بانـــدې غـــزل اولیکـــی
پــه تصــور کښــې پــه وطــن د ښــاپېرو اوبلوســی
هلتـــه د حســـن ښـــاپېرۍ ســـره چېـــړل اولیکـــی

او کلـه خیـال کښـې چرتـه لاړ شی دجانـان غېږې تـه
هـر یـو انـدام تـه یـې حېـران شـانته لیـدل اولیکـی
دا مصـور چـې یـو رنګـین غونـدې شـاهکارجوړوی
ورســره ســم د خپــل مئــین زړهٔ درزېـدل اولیکـی

دغـه شـاعرچې پـه لفظونـو کښـې تصـویر جـوړوی
ځان ته یو ښکلے شان رنګینه ښاپېرۍ جوړه کړی
دغه شاعر چې د خپل خیال په رنګینو کښې ورک
شـــی
پـه تصـور کښـې څـومره ښـکلې دنیـاګۍ جوړه کـړی

وایـم تـر څـو بـه مـې پـه زړهٔ بانـدې وربېږې ګلـې!
آخـــر شـــاعر یـــم قلـــم پورتـــه کـــړم غـــزل اولـــیکم
پــه تصــور کښــې دې ســرې شــونډې، ســپین رخســار
راولــم
زړهٔ غلـــوم، ورتـــه شـــعرونه د چـــل ول اولـــیکم

ځکـــه زهٔ چـــې ارســـطو د مملکـــت نـــه ګلـــې!
د تصـــور پـــه دې ګنـــاه ویســـتلے شـــوے یمـــه
اوس هــم هغــه یــم، د خیـــالونو د دنیـــا اپلاطـــون
پـردو خـو پربـږده، خپلـو هـم ډېـر ډېـر رټلــے یمـه

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاچۍ کلي ته د يو وزير په راتلو

چرتـــه خبـــره چـــې د خبټـــې مړولـــو اوشـــی
د ســترګو رپ کښــې ورتــه هلتــه خبټــه ور اورســی
يـــا آوازه د يـــو وزيـــر نـــيم د راتللـــو اوشـــی
ورتــه ســتر خبټــی وړی تــرړی دومــره زر اورســی

چرتــه وزيرچــې لارخطــاکړی زمونږخوالــه راشــی
نوورتــه مخکښــې خودعرضــه څومشــران اودروی
شغ شــی وزيرچــې ورنــه تېــر شــی، خــړې خلــې پــاتې شــی
دوئ وازه خلــۀ لکــه ســرکوزی ګيــدړان اودروی

چرتــه وزيــر تــه کــۀ يــو کلــی کښــې تېکالــه اوشــی
ورتــه ســترخبټی او پلــن ســری څــو مشــران راشــی
امســا پــه لاس، نبغــه شــمله دکلــی خــان او ملــک
د مـــودو اوړی ورتـــه داســـې غريبـــان راشـــی

يـــا کلـــه وخـــت چـــې د ووټونـــو آخســـتلو راشـــی
مـــونږ غريبـــانو تـــه هـــر خوانـــه ليـــډران رادرومـــی
مطلــب يــې خپــل وی، دروازې ولــې زمــونږ مــاتوی
غـــرض راخســـتی مونږتـــه داســـې ډېرکســـان رادرومـــی

داســې مشــران بــه وائــی، مــونږ تــه وايــه ګټــه اوکړی
چــاچې مــدام دخپــل اولــس پــه ســر روپــی اخســتې
دا هـــم هغـــه دی، د انګرېـــز خوشـــامدګرو څـــامن
چـــاچې انعـــام کښـــې د انګرېزنـــه نـــوابی اخســـتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اے د مشـــــرانو نــــه محرومـــــه ليونــــو ختکـــــو!
راځــئ چې مشـر ځـان لـه اوګـورو، لښـکرجوړکړو
دوخـــت ځانګوکښـــې ودهٔ شـــوو اے پرتــو ختکــو!
پـــاڅئ راويښ شــئ چــې د شـپې ځنــې سـحر جـوړ کـړو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قربانۍ غوايۀ

يو ساتلے شان غوايه وۀ
داسې بل کلی کښې نۀ وۀ

هر چا غوږ نه وۀ نيولے
ښکر چې يې نۀ وۀ ځکه ښه وۀ

سوداګرو کله يو خوا
کله بل خوا ګرزولو

نۀ يې پرش وۀ چا ليدلے
نۀ يې څوک راپرزولو

قصابانو ددې کلی
قربانۍ ته وو ساتلے

ددې ګډو بزو وطن کښې
بې قيمته وۀ ختلے

د آختر نه مخکښې دغو
ظالمانو نن قربان کړو

ددې ګډو بزو وطن کښې
ژوندي يې هر څاروی ته ګران کړو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

اختر مو مبارک شه

فلسطین کښې چې سرې وینې دی بهېږی
سرۀ اوروڼه په عراق باندې ورېږی

افغانان سره په خپله کښې ستېږی
په کشمیر کښې لړ په ډېرو راسوریږی

چیچنیا او په بوسنیا کښې چې څۀ کېږی
مسلمان دے په هر ځائے کښې چې قتلیږی

داسې حال کښې چې راغلے دا آختر دے
خلۀ زما مبارکۍ ته نۀ جوړیږی

خو مجبور یو چې زمونږه خوشحالی ده
ځکه یو بل سره خاندو، خوشحالیږو

خو بیا هم دومره بې خونده خلق نۀ یو
چې د وررور په قتلېدو به نۀ دردېږو

ځکه وایو چې آختر مو مبارک شه

.....✱✱✱.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو تاثر

لکه يو تږے مسافر چې د اوبو په طمع
دچا په در لکه سوالی ستړے ستومان اودری
تش دجامونو په کړنګا يې خله اوبهٔ اوبهٔ شی
دا د يو ګوټ په طمع هسې حق حېران اودری

داسې هم ماته يې کول د سترګو تش ستونه
کله پېرزو يې وو په ما د مينې دا خوندونه

يا يو يتيم چې وږے تږے د چا کور له راشی
ورنه ډوډۍ غواړی د خېټې لېونی په خاطر
دکور خاوند يې په ديکو ديکو لهٔ کوره شړی
دےاورته پښوکښې بس لوغړيږی دډوډۍ په خاطر

داسې ماهم ورنه دمينې خېر غوښتو ملګرو!
زړهٔ مې بې وسه ورته پښوکښې لوغړېدو ملګرو

نهٔ يې په ما د خپلې مينې پېرزوئينه اوکړه
د مينې تږے هر ارمان مې په ارمان پاتې شو
نهٔ مې تږې سترګې مړېدې اؤ نهٔ مې زړهٔ صبرېدهٔ
بس په ليدو ليدو کښې زړهٔ مې حق حېران پاتې شو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګیالے خوشحال

د اورنــــګ د عظمتونــو غــرور مـــات شــو
چــې راپورتــه یـو پښــتون لــۀ اکــوړی شــو
د افغـــان پــــه ننـــګ یـــې اوتړلــــه تــــوره
پــه اورنــګ بانــدې یـو تنـدر د اسـمانـی شـو

یـــــوه چغــــه د غیـــــرت او حُریـــــت وه
پښــتونخوا یـې هــر اورنــګ وتــه تنــور کــړه
غـر او سـمه کښـې خـوره شـوه دغـه چغـه
کــۀ مغـل هــر څــو بنـدی پــه رتنبــور کــړه

د خیبــر لـــۀ ســره داســې غـږ یـې اوکــړو
یــۀ پښــتونه! کــۀ ویښ نــۀ شـوې نـو ورکیـږې
کــۀ پیـدا دې پـه خپـل ځـان کښـې اتفـاق کـړو
هـیڅ مغـل بـه دې زیـر نـه کـړی کـۀ پـوهیږې

پـه یـو لاس کښـې یـې قلـم پـه بـل کښـې تـوره
پښــتونخوا ئــې چـــې غیـــرت تـــه لمســـوله
ســــپین ســــحر د ازادۍ تــــه وۀ لېوالــــه
خپلــواکی د خپلـــې خــاورې یـــې غوښـــتله

دا یـــې اووې یـــا بـــه زۀ یـــا بـــه مغــل وی
د افغـــان پـــه ننـــګ مـــې تـــوره وتړلــــه
ننګیـــالے د زمـــانې خوشـــحال خټـــک یـــم
د مغــل د عظمــت مــور بــه کړمــه بــوره

خــو بــې ننګـو پښــتو کښــې هــیڅ چــرت نــۀ وۀ
د وختونــو پــه زانګــو کښــې تــول اوده وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړهٔ چــاودلے د مرګــی پــه خــوب وده شــو
پښــتنو کښــې هغــه ســرهٔ بڅــری نــهٔ وو

پښــتونخوا ئــې چــې پــه تــوره نازېدلــه
هغــه تــوره د پښــتون ده زنــګ وهلــې
دخوشــحال د عظمــت نــاوې هــم خفــه ده
پښــتنو چــې د وختونــو بنــګ دي څښــلی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

لور

کــهٔ د قــام او د ملــت لــهٔ پــاره غــواړې
هــر ارمــان دې دځــامنو خــدائے پــوره کــه
دښــمنی دپــاره تــهٔ کــهٔ د ورور غــواړې
اعجــاز وائــی چــې همــېش د لــور دعــا کــه

زمــا ســتا چــې چرتــه لــور اوشــی، خفــه يــو
خــدائے کــه ځــوے راکــړی، جــامو کښــې نــهٔ ځــائيږو
مــونږ آختــه آخــر پــه څــه پــه واويــلا يــو
مــونږ د خــدائے پــه دو کــارونو نــه پــوهيږو

ولــې نــهٔ ګــورې چــې دا هــم ســتا ځيګــر وی
پــه دې څــهٔ چــې دا وادهٔ شــی او د بــل شــی
چــې رنځــور شــي نلســته ســتا د کــټ پــه ســر وی
ســتا نيــازبين ځــوے د وادهٔ نــه پــس بــدل شــی

دا دې هېــر شــو، چــې پيــدا تــهٔ لا د چــا يــې
دا کـــهٔ نـــهٔ وے تـــهٔ بـــه څنګـــه زيږېـــدلې
تـــهٔ راغلـــے پـــه دې لار پـــه دې دنيـــا يـــې
پـــه دې راز تـــهٔ ولـــې بيـــا نـــهٔ پوهېـــدلې

دغــه ســتا لــور کــه د بــل د کــور ښــکلا شــی
نــو هــم ســتا غونــدې زلمــی بــه راپيــدا شــی
تــهٔ د لـــور پـــه زيږېـــدلو خفـــه مـــهٔ شـــې
هغـــه کېـــږی چـــې څـــهٔ خوښـــه د الله شـــی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل څۀ ته وائی؟

زۀ دا منم چې غزل څۀ وی؟ غزل څه ته وائی
کۀ دا د سرو شونډو خندا ته د ښکلا ته وائی
نو زۀ غزل د چا ښکلا پورې محدود نۀ ساتم
زما غزل د خوشحالۍ ښکلی صبا ته وائی

غزل یو صنف نازک سره خبرې نه دی
غزل د وخت د تقاضو آئینه دار جوړ شوے
غرل د لوړ تخیلاتو وسعتونه لری
غزل دهردورد تاریخ ښکلے شاهکار جوړ شوے

غزل د نرمو تورو زلفو سره لوبې نۀ دی
غزل انسان ته سمه لاره د ژوندون ښودل دی
غزل یو مینه او د مینې خرمستی هم نۀ دی
غزل د مینې وروولۍ او د تړون ښودل دی

وایم غزل د خوشحالۍ د سباوون زیرے دے
وایم غزل د ظلم شپې د زړۀ چاودون زیرے دے
وایم غزل په ظالمانو د عذاب چغه شی
وایم غزل مظلوم انسان ته د ژوندون چغه شی

لاچی ۱۹۷۴

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهناز

(د ګهمکول شریف (کوهاټ) په غرونو کښې یوه معصومه جینۍ چې یو ظالم د مینې په جرم قتل کړه، د هغې جرم دا وۀ چې هغه په دغه ظالم مینه شوې وه. دا د کال ۱۹۷۶ واقعه ده)

مینــه کــول خــو زۀ مـنم ملګـرو! بـد خـو نـۀ دی
خــو دا ورړ سـترګې زمانـه پـه مینـه څـۀ پـوهیږی
دلتــه خــو مینــه حقیقــت کښــې د هــوس نامــه ده
دلتـــه د مینـــې پـــه ګنـــاه هـــره شـــهناز قتلیـــږی

آ میمــونۍ خــو لا غــوټۍوه، غوړیــدلې نــۀ وه
د زمـــانې د شـــیرعالم د لاســـه اوریژیـــده
لا پــرې بادونــه د ســپرلی هــم لګیــدلی نــۀ وو
د زمـانې سـپیرۀ خـزان لمبـو کښـې اوسـوزیده
آدفطـرت دښـکلی حسـن زړۀ راښـکونکے شـاهکار
چـې یـې ښائیسـت تـه پسـخیدل بـه دبهـار ګلونـه
داســې شــاهکارچې ړنګیــدۀ اؤ ماتیــدۀ ملګــرو!
ولــې مـات نـۀ شـول د اسـلم غونـدې ظـالم لاسـونه

د پیغلتــوب پــه بــام ختلــې آ نیازبینــه جینــۍ
څــومره ناترســه پــه چړو د یــو یزیـد قتـل شـوه
د خپلــې مینــې تقــدس بانــدې مئینــه جینــۍ
دخپلــې مینــې پــه نــاموس لکــه شــهید قتـل شـوه

دلتــه خــو مینــه یــو ګنــاه ده نــور هــر څــۀ روان دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکـــه شـــهناز پــــه دې ګنــــاه بانـــدې قتلېـــږی مـــدام
چــې دا دســتور او دا ســماج او دا نظــام وی تــر څــو
مینـــه بـــه داســـې بـــدنامېږی، رســـوا کېـــږی ترڅـــو

راځــئ پــه مــرګ یــې چــې ملګــرو پــه جارجـار وژاړو
څـــومره ناترســـه نـــن د مینـــې میمـــونی قتلېـــږی
راځـــئ ســـماج تـــه پـــه دې ظلـــم احتجـــاج چـــې اوکـړو
ګنـــې ظلمونـــه بـــه مـــدام داســـې پـــه مـــونږه کېـــږي

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارمان

ســـــتا شـــــباب زمـــــا جنـــــون وے
تـــــهٔ لـــــيلا او زهٔ مجنـــــون وے

تـــــهٔ زمـــــا وے او زهٔ ســـــتا وے
نـــــهٔ خفگـــــان نـــــهٔ زړهٔ بـــــدون وے

تـــــه د مينـــــې شـــــپرينۍ وے
زهٔ فرهـــــاد غونـــــدې پښـــــتون وے

مـــــا پـــــه لپـــــو لپـــــو ښـــــلے
لـــــهٔ هـــــر غمـــــه پـــــه امـــــان وے

خبـــــر ده نـــــور کـــــهٔ هـــــيڅ هـــــم نـــــهٔ وے
خـــــو يـــــو زه او تـــــهٔ   جانـــــان وے

تـــــا د مينـــــې ســـــاز چېـــــړلے
زمـــــا ســـــر ســـــتا پـــــه زنګـــــون وے

چرتـــــه لـــــرې پـــــه صـــــحرا کښـــــې
دواړو يـــــو ځـــــاے کښـــــې ژونـــــدون وے

چرتـــــه لـــــرې يـــــو جهـــــان وے
بـــــس د مئيـــــو ښـــــهٔ دوران وے

ســـــر مـــــې ســـــتا پـــــه زنګـــــون پـــــروت وے
پـــــوره دا زمـــــا ارمـــــان وے

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

عشق

عشـــق د حـــالاتو د تلخـــۍ نـــه زېږېـــدلي څرېكــه
عشـق دپـۍ مخـو بـې رخـی نـه بوږنېـدلي څرېکـه
عشـق د زخمونـو د سـرخۍ نـه رالوېـدلي څرېکـه
عشـق دسـرې وينـې دګرمـۍ نـه څڅېـدلي څرېکـه
عشـق داولـس پـه غـم لړلـې د ژونـدون قصـه ده
نـــۀ دا يـــوازې د لـــيلا او د مجنـــون قصـــه ده

عشـــق د کلهـــم انســـانيت د وروروڵـــۍ فلســـفه
عشـــق دانســـان د محبـــت او ســـوکالۍ فلســـفه
عشـــق د زردار او د نـــادار د يـــوالۍ فلســـفه
عشـــق دخوشـــحال دننـــګ وپـــت، پښـــتونولۍ فلســـفه
عشـق دخوشـحال دتـورې شـرنګ او د غيـرت قصـه ده
نـــۀ د لـــيلا او د مجنـــون د محبـــت قصـــه ده

عشـق مړېـدل، ژونـدی کېـدل دی د صـبا پـه تکـل
عشـق غوړېـدل او رېژېـدل دی د خنـدا پـه تکـل
عشـق غورزېـدل اؤ پاڅېـدل دی د بيـا بيـا پـه تکـل
عشـــق ســـوزېدل او بلېـــدل دی د رڼـــا پـــه تکـــل
عشـــق دحـــالاتو د تيـــرو د زړۀ چـــاودون قصـــه ده
نـــه ده يـــوازې د لـــيلا او د مجنـــون قصـــه ده

عشـق د خپـل ځـان پـه معرفـت دی د الله پېژنـدل
عشـــق پـــه مجـــاز کښـــې همېشـــه د حقيقـــت لټـــول

(c) ketabton.com: The Digital Library

عشــق پــه صــحرا کښــې د لــيلا د ښــکلاګانو ليــدل
عشق پـه خپـل ژونـد کښـې پـه ژونـدون پسـې مـدام ګرځېـدل

عشـــق د حـــالاتو د تيـــرو د ســـباوون قصـــه ده
عشـق دظـالم دظلـم شـپې دزړۀ چـاودون قصـه ده
نـــۀ دا يـــوازې د لـــيلا او د مجنـــون قصـــه ده
عشـق داولـس پـه غـم لړلـې د ژونـدون قصـه ده

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاچۍ چې زما
پلارګنے کلے دے

خزانــــه د تـــاريخونو، دازمـــونږ کلـــے لاچـــۍ ده
آئينـــه ده د وختونـــو، دازمـــونږ کلـــے لاچـــۍ ده

دبابرنـــه ترخوشـــحاله، پـــه دې لاردی ډېرراغلـــی
دغـــې زمکـــې دوختونـــو ډېـــر جنګونـــه دی ليـــدلی
ټکانـــه يـــې د فوځونـــو، دا زمـــونږ کلـــے لاچـــۍ ده

افرېـدی، خټـک، غلجـی اوتورخېـل پکښـې ابـاد دی
اکوړخېل، موچيان او داسې بډه خېل پکښې اباد دی
خېلخانـــه دۀ د قومونـــو، دا زمـــونږ کلـــے لاچـــۍ ده

د ولـــۍ نـــه درابـــو کـــاڅو پـــورې دغـــه واړه کلـــی
د ســـينی خټکـــو نـــوم بانـــدې يـــادېږی دا ښـــاغلی
آســـتانه يـــې ده خېلونـــو، دا زمـــونږ کلـــے لاچـــۍ ده
دغـــې زمکـــې ډېرنومـــوړی بـــاتوران دی زېږولـــی
دمړانـــې پـــه دنيـــا کښـــې ټـــول جهـــان دی پېژنـــدلی
مېخانـــه د عظمتونـــو، دا زمـــونږ کلـــے لاچـــۍ ده

دخوشحال نه پس ته که هر څو کۀ دلې حالات بدل شـو
دغه خلق نه چا خپل کړۀ، نۀ په خپله دچا خپل شو
نشـــانه ده د ظلمونـــو، دا زمـــونږ کلـــے لاچـــۍ ده

پـــه دې مځکـــې پيداشـــوی لـــوئې لـــوئې عالمـــان دی
هـــم پيداپکښـــې بـــې شـــمېره شـــاعران اواديبـــان دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

درس خانــه ده دعلمونــو، دازمــونږ کلـــے لاچـــی ده

چــار چــاپېره تــرې پراتــۀ دی مزارونــه د بزرګــانو
چــې يــې زړونــه رونــول بــه پــه توحيــد د انســانانو
درس خانــه ده دعلمونــو، دازمــونږ کلـــے لاچـــی ده

د ماللی خلې په خوا کښې دغه خړ پړ زمونږ کلے
ګران دے دومره په ما ګران دے لکه وی دليلا کلے
درخانـــه ده د لعلونـــو دا زمـــونږ کلـــے لاچـــی ده

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنيا

چې نـه سـتا ده نـه زمـا ده
دا دنيـا وايـه د چـا ده

کـه يـې غـوارې چـې دا سـتا شـي
نـه خپلېـږي، بـې وفـا ده

چې نـن شـته او صـبا نشـته
د شـګې هسـې ځـلا ده

د يـو څـو ورځـو لـه پـاره
يـو رنګينـه مشـغولا ده

چـې سـتا دوې سـترګې غرېـږي
هـم ښائيسـته ده هـم زېبـا ده
تـا بـه ځـان پسـې راکـاږي
چـې تـر څـو ئـې سـتا سـودا ده

بلاګـانې تـرې جـوړېږي
دا بـلا داسـې بـلا ده

وايـه چـا ده خپلـه کـړې
وايـه چـا سـره پخـلا ده

نـو بيـا ځلـه پسـې درومـې
چـې نـن شـته صـبا فنـا ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

آ، پـــــه زړونـــــــو بادشـــــاهی کــــړی
د انســــــــان عظمـــــــــت هــــــم دا ده

خيــــــر بنـــــيګړه د ي، د بــــــل هــــــم
د دنيـــــــــــا دا مـــــــــــــــدعا ده

د رحمـــــــــن دغـــــــــــه وينــــــــا ده
دروغ نــــــــــــۀ دی دا ربنــــــــــتيا ده

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه څوک وه؟

هغــه څـــوک وه؟ چـــې د غرونـــو شـــهزادګۍ بـــه يادېلـــه
چـــې بـــه کوزبـــه ســمې لــه راغلــه، تــرې حيـا بــه شـرمېله

هغـه څـوک وه؟ ټولـه شپه ئـې چې ميچن بـه غرولـه
د مــلا بانـــګ ســره ســمه چـــې ســحر بـــه پاڅېدلـــه

پــه سـتر غولی کښـې بــه دا لکــه د زرکـې ګرزېدلـه
دغــه حــوره د جنـــت مـــې پـــه دې مځکـــه اولیدلـــه

چـــې ســـپوږمۍ يـــې هـــم ښائيســـت نـــه شــرمېدله
دغـــه څـــوک وه؟ هـســکه غـاړه چـې پـه ځمکـه ګرځېلـــه

چـې حيـا يـې هـم حيـا تـه لـۀ ډېـر سـوختـه پسـخېدله
دا چـــې پـــټ مـــخ وه روانـــه، څـــومره ښـــکلې ښـــکارېله

خبـــر نـــۀ ووم چـــې دا راغلـــه او پـــه کـــومې لـــورې راغلـــه
د هوســـۍ غونـــدې پـــه ډَو، ډَو لـــۀ هيبتـــه زغلېدلـــه

خـــو پـــه ســـوو لـــوو زړونـــو لکـــه تنـــدر غورزېدلـــه
زۀ حېـــران ورتـــه ولاړ وم، داچـــې مـــخ پـــه وړانـــدې تللـــه

داخو هغـــه پېښـــتـه وه، مـــا بـــه خـــوب کښـــې چـــې ليدلـــه
چـــــې راويښ شـــــو م ، بيـــــا مـــــې داســـــې

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهوریت

ګرېوانونـــو د یـــو بـــل تـــه مـــو لاســـونه اچـــولی
د جمهـور پـه نامـه ګـوره، پـه کرسـۍ یـو جنګېـدلی
زه د تــا ځـــتې ماتومـــه، تـــا مـــې پښـــې دی رانیـــولې
زۀ لورورسـره پـه جنـګ یـم، مـونږ یـو بـل دی پرزولـی
تـول پـه خپلـه کښـې آختـه یـو، دی یـو بـل مـو لوټولـی
پـه دنیاکښــې چرتــه وی بــه، داســې نورڅـوک شـرمېدلی
دا هغــه جمهوریــت دے زه او تــۀ یــې دعویــدار یــو
دا ددغــې برکــت دے، د یــو بــل ځنــې ویــزار یــو

راته وایـی سپرلـے راغــے، تول وطن به شی ګلونـه
دا خــزان د غریبــۍ بــه، اوکـړی دلتــه نــه کوچونــه
ورکوو به هر غریب تـه، هر مزدور تـه خپل حقونـه
تولــو خـــوارو د وطـــن تـــه، ورکـــوو بـــه پلاوونـــه
غریبـــانو د وطـــن تـــه ، خوشـــحالی بـــه ورکـــوو
مونږدخیـال پـه غونـډۍ ناسـت یـو، کـوو دارنګـې سـوچونه
لټـــوو پـــه خپلـــې خـــاورې جنتونـــه، جنتونـــه

زمونږداسـې خـوار قسـمت دے، چـې یـې لا پـه انتظـار یـو
دلتـه دغـه سیاسـت دے، چـې یـو خـوره نـو لا بـه خـوار یـو

.....٭٭٭.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس هغه وختونه لاړل

اوس هغه وختونه لاړل
تا به ماته، ما به تاته
دغه زمکه آسمان یو کړل
زهٔ په تا به نازېدمه
تهٔ په ما به غولېدلې
چې به تا د کوټې سر نه
ماته څومره اشارې کړې
ما به وې چې درنه ځار شم
تا به وې چې ما درواخله
لرې بل وطن ته بوځه
خو ما داکولے نهٔ شو
ما به وې چې شهزادګۍ یې
خو زهٔ تش د وچې خان ووم
ګنې ما به چرته لرې
دنګو لوړو غرونو مېنځ کښې
د خوږو اوبو په غاړه
یووړوکے شان کورګے به
کاڼو خاورو نه جوړ کړے
خو ما داسې کوے نهٔ شو
اوس هغه وختونه لاړل
ځکه ژوند اوس هغه نهٔ دے
دا دنیا دومره وړه شوه
اوس نړۍ واړه یو کور دے
چې تهٔ څهٔ وخت کله غواړې
د هوا په څپو هر وخت

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ او تۀ دواړه خبرې
ښۀ په مينه هم کوے شو
کۀ مونږ يو بل ليدل غواړو
په اسانه هم ليدے شو
خو اوس مينه هغه نۀ ده
چې د زړۀ په زور کېدله
اوس چې څۀ هم کول غواړې
داپه مال او په زور کېږی
چرې دا دواړه کۀ نۀ وی
نوم د مينې چې وانخلې
هغه تش د قصو وخت وۀ
ما او تا چې اورېدلې
نۀ ليلا او نۀ مجنون شته
دغه ټول عبث قصې شوې
کۀ په مټو کښې دې زور وی
هر سړے به د ستا ورور وی
اوس هر څۀ بدل بدل دی
نۀ ګودر او نه منګی شته
د ليلا مجنون خبرې
د خيالی دنيا قصې شوې
اوس هغه وختونه لاړل
اوس نړۍ واړه يو کور دے

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلفت حسین شهید

پـــه لاره دحســـین بانـــدی چـــې تلـــې دې ګلفـــت
نـــو ځکـــه خوجنـــت تـــه رســـېدلې دې ګلفـــت

دنـورو سـر سـاتنه يـې د ژونـدیولوئـے مـرام وۀ
شرخوښوســـــره ځکـــــه جنګېـــــدلې دې ګلفـــــت

دقـام او د ملـت دپـاره هرڅـۀ يـې قربـان کـړل
نـــو مـــرګ د شـــهادت تـــه خندېـــدلې دې ګلفـــت

ژونـــدون يـــې آخرڅـــۀ وۀ، جيوقربـــان او زارېـــدل وو
مطلـــب د ژوندانـــۀ مـــونږ تـــه ښـــودلې دې ګلفـــت

مـنم چـې دا ربښـتيا دی ،سـل دی اومـره يـو دی مـۀ مـره
اعجازخټـــک هـــــم دارنګـــې ســـتائيلې دې ګلفـــت

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

چې څښــوې شــراب د مینــې پــه نظــر د مســتو ســترګو
پــه دا خــوئ مــې ځکــه خــوښ دے دا دلبرد مســتو ســترګو

زمــا ســترګې پــرې خــوږېږي، زمــا زړهٔ چــې پــرې ډاډه وي
خـــدائے آبـــاد دې لــري داســـې دا ګــودر د مســـتو ســـترګو

سترګوسترګوکښـې سـت اوکـړی، رانــه اوتښـتی مـخ پـټ کـړي
کــوي مینـــه پټـــه پټـــه پـــه هنـــر د مســـتو ســـترګو

څـوک یـې نـهٔ وینـی رادرومـی، څـوک پـرې هېونـهٔ پـوهېږي
چـې وربـېږي کلــه غشــي، لــه ســنګر د مســتو ســترګو

نـذرانې ورتــه شــاهانو، چــې د خپلـو زړونـو راوړې
مــا لیــدلې پــه دې ســترګو کروفـر د مســتو ســترګو

هیڅ یقین مې خدائے زده نـهٔ شي، چې بـه بچ تـرې زمـا زړهٔ شي
راپیســـې چـــې لګیـــا داســـې، وي لښـــکر د مســـتو ســـترګو

هرنظـر یـې سـخن سـاز دے خدائے ورکـړے دا اعجـاز دے
دا همــه غــزل شــی، پــه اثــر د مســتو ســترګو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

(دا غزل دبنون تنقيدي ادبي ټولنې په انعامي مشاعرې کښې د دويم انعام حق دار ګرځولے شوے وۀ . د طاهرکلاچوی غزل ته ورومبے انعام ورکړلے شوے وۀ)

ستا د مينې لېونې چې وو، په دار شو
په مئينو کښې دې اوس خو ايله شمار شو

دا حرم کۀ بتکده وه، نۀ پوهېږم
لېونے زړۀ مې په پښو کښې ورګزار شو

په زاريو به دې هيڅکله خپل نۀ کړم
زما عشق هم د پښتون غوندې خود دار شو

غمژن زړۀ ته مې د سوز سندرې وايه
ايله سپک خو مې په دې د زړګی بار شو

ستا د مستو خمارو سترګو اثر وۀ
مېخانه کښې د جامونو ګړنګهار شو

دا **اعجاز** چې وۀ مدام خلقو رټلے
په دې څۀ کۀ جوړ په مرګ يې وير ناتار شو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

حسن، مینه چې رایوځائې شی جانان شی
د چا سترګې، د چا زړهٔ شی، دچا ځان شی

کهٔ زما جانان دې اولیدو په سترګو
تانه هېر به دجنت حورې غلمان شی

چې په مال، دولت ئې خوک اخستې نهٔ شی
کاشکې هر انسان کهٔ دغسې انسان شی

خلق وائي چې یې زړهٔ راځنې یوړو
خو تازه پرې د اعجاز خټک ایمان شی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

راشـــــئ چـــــې زۀ درکـــــړم لېـــونی مینـــــه
بـــــل خـــــوا ښـــــکلیو! څلـــــه لټـــوئ مینـــــه

مـــــا درتـــــه شـــــوملې او پیـــاځې راوړلـــــې
غـــــواړې کـــــۀ لـــــۀ مانـــــه پرونـــــی مینـــــه

خلقـــــو! لټولـــــه ســـــرو او ســـــپینو کښـــــې
هغـــــه وه غریـــــب کښـــــې پخـــــوانی مینـــــه

مینـــــه د غـــــرض پـــــه سیاســـــت شـــــوله
جـــــوړه شـــــوه اوس دا پاکســـــتانی مینـــــه

چغـــې چـــې د دوو غرونـــو میـــنځ کښـــې شـــوه
څـــــومره ده مظلومـــــه افغـــــانی مینـــــه

دوه مئـــــین جـــــدا چـــــې لـــــۀ یـــــو بلـــــه کـــــړی
دا بـــــه وي رښـــــتیا امریکنـــــی مینـــــه

مـــا اعجـــاز تـــه ژونـــد څکـــه رنګـــین ښـــکاری
مـــــا ســـــره چـــــې وی د شـــــېرینی مینـــــه

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

مـونږه پـه سـرهٔ اورکښــې ژونـدون لــهٔ ډېرناکامـه کـوو
طمــع د ننــګ چــې لــهٔ بــې حســه ودهٔ قامــه کــوو

هــر څــو کــهٔ نــورو بانــدې بــدې لګــی رښــتیا خبــرې
د ژونــد خبــره بــه همــېش د ژونــد لــهٔ بامــه کــوو

دخپـل ښائیسـت پـه بـام ختلـې دومـره مـهٔ نـازېږه
مـونږه عـزت سـتا د ښائیسـت لـهٔ احترامـه کـوو

تــر څــو چــې مینــه پېغلتــوب تــه رسـېدلې نــهٔ وی
ددې دفــاع بــه تــر هغــې لــه هــر الزامــه کــوو

چرتــه چــې بــد پــه خلقــو تــش د مینــې تکــی لګــی
پــه داســې کلــی کښــې بــه څنګــه مینــه عامــه کــوو

هـیڅ پوهـه نـهٔ شـو چـې پـه تابانـدې مئـین څنګـه شـو
وایــئ اعجــاز داســې کارونــه مــونږ بــې پامــه کــوو
.....✸✸✸.....

یادګیرنه ! چاراته وې چې ستا دا غزل بل یوشاعر پخپل نوم خپل کتاب کښې چاپ کړے نو ماوې چې دا خو ما دپاره لوئے اعزاز دے چې زما کلام هم څوك د دې جوګه ګڼي چې پخپل نوم ئې چاپ کړي ---- اعجازختك

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

هغــه چــې ســترګو کښــې خبــرې کــوی
راتـــه د مينـــې ډېـــرې غـــورې کـــوی

حېـــران د کلـــی مشـــرانو تـــه يـــم
دا چـــې خبـــرې کـــوی ســـترې کـــوی

د فلســـطين او د کشـــمير پـــه زمکـــه
خبـــرې تـــورې کـــوی، زغـــرې کـــوی

چــې د اعجــاز غونــدې لــهٔ ســره تېــر شــی
هغــــــه خبـــــــرې زړَورې کـــــــوی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

هغه چې جام د پاسه جام سره هم خلۀ ورکوی
داسې ساقی ته به څوک څرنګې زړه نۀ ورکوی

په دواړه لاسه چې سحر ماښام لوټی مالونه
دومره غریب سړے به بل غریب ته څۀ ورکوی

کله دخدائے په مینه مست، کله دقام په جذبه
سرونه دومره آرزان بیه پښتانۀ ورکوی

هغه ده بیادزمانې منصور په دار خېژوی
ژوند ورنه آخلی خو ژوندون په ژواندانۀ ورکوی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

ملګـــرو زهٔ پـــه داســـې ښـــار کښـــې اوســـم
لکـــه د مصـــر پـــه بـــازار کښـــې اوســـم

شـــــهبازګړه د ســـــترو ځــــاے يــــادېږی
ځکـــه د يـــار د کـــوڅې لار کښـــې اوســـم

خبـــر دے کـــۀ نـــه راځـــې خـــو هـــا اووايـــه
چـــې دې خـــوش فهمـــه انتظـــار کښـــې اوســـم

هغــــه د امــــن او انصــــاف غوښــــتنه
لکـــه د تېـــر وخـــت چرتـــه غـــار کښـــې اوســـم

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

ژونــدون څــهٔ دے دا يــو نــوم د هنګــامو دے
ســــــتړی لار د پرېوتـــــو اؤ پاڅېـــــدو دے

څــوک پــه غــم لړلــی ژونــد ځنــي بېــزار دی
د چــا ژونــد خــو بــس يــو نــوم د رنګينــو دے

چې د وخـت هـر يـو طوپـان تـه غـاړه وځـی
منــزل پښــو کښــي بيــاد داســي لېونــو دے

تېوســـــانو لــــه ژونـــــدون لتــــه ورکــــړي
د ژونــدون حــق خــو يــوازي د زمــرو دے

فيصـــلي زمـــونږ د کلـــی چـــي پـــردی کـــړی
دغــــه جــــړ زمــــونږ دټولــــو مســــئلو دے

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

پـروت پـه سـجده، زړۀ کښـې خـدائے بـلا خـدايان ګرځـوو
مـونږ آذر خويـه دې کعبـې کښـې هـم بتـان ګرځـوو

خـدائے پـه هـر څـه يـو پـوره کـړی خـو بيـا هـم ډېـر وږی
کچکول پـه غـاړه ځکـه مـونږ پـه ټـول جهـان ګرځـوو

د نړيوالـه کلـی خـان ملـک بـه څـوک پوهـه کـړی
پـه خپـل وطـن کښـې جنـازې مـونږه د ځـان ګرځـوو

عـدل انصـاف، د داسـې خلقوبـه څـوك څـۀ اومنـي
چـې دروغـژن يـو ځکـه سـر بانـدې قـرآن ګرځـوو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

ستا د خبرو د خوب به نه یم
هر څه به یم خو سپین کتاب به نه یم

خلق مې لولی پاڼې پاڼې د ژوند
په مخ راخور دې تور نقاب به نه یم

چا نه چا، چا پورې خپل ځان تړلے
د کتاب داسې انتساب به نه یم

د ژوند مقصد که د جنت ګټل دی
آخته په دغسې عذاب به نه یم

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

ځنــې ســرونه مــې ليـدۀ ، پــه نمـر خاتــۀ پرېواتــۀ
ځنــې ســرونه آخــر غـوځ شـو، ورتــه نــۀ پرېواتــۀ

دخاموشـــۍ لــۀ شــوره ډېــرو ســر تنــدے اونيــوۀ
دبېوســـۍ لـــۀ زوره ډېــر پـــه زنګانـــۀ پرېواتـــۀ

دعـوې پـه چـا، آخـر د څــه ،پـه کـومې خلـې اوکړمــه
هلتـــه دامــن دعـــوه ګيــر ســـاړۀ واړۀ پرېواتـــۀ

غــوره ټنـــا چرتـــه پـــه لـــرې وطنونـــو اوشـــۍ
تنــدر آخــر زمـونږ پــه کـور پــه هرکالــۀ پرېواتــۀ

ځــان تــه د ځــان پــه مقابـل چــې کلــه زۀ اودرېـدم
دزړۀ کعبـــې کښـــې مـــې بتـــان خـــوارۀ وارۀ پرېواتـــۀ

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

ګلـه! چـې پـه سـترګو کښـې اغـزے دې کـړم
ښـه ده چـې خپـل ځـان سره يـو ځـائے دې کړم

تـــا چـــې د ښــو پـــه غشـــو اوويشـــتم
مـــړ ومـــه جانانـــه! راژونـــدے دې کـــړم

زۀ خـــو ســـتا پـــه ســـترګو جهـــان ګورمـــه
سترګې مـې هم تـه شوې چـې پـردے دې کړم

خلقـــو د مجنـــون خبـــرې هېـــرې کـــړې
ځـــان پســـې هـــم داســـې لېـــونے دې کـــړم

ســـتا اعجـــاز خټـــک بـــه ولـــې نـــۀ ســـتائی
سـتا يـو خـوږ نظـر دے چـې زلمـے دې کـړم

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

هیڅوک نـۀ ګـوری خپـل ځـان پـه ائینـه کښـې
بـــل تـــه ښـــائی بـــل انســـان پـــه ائینـــه کښـــې

تـورې خـاورې بـه د یـار پـه دیـدن مـوړ شـی
ځـان تـه ګـورې چـې د ځـان پـه ائینـه کښـې

خلقـــو خپلـــې برخـــې یـــوړې بختـــور شـــو
مـــونږ یـــې ګـــورو د ارمـــان پـــه ائینـــه کښـــې

دا چـــې تـــا پـــورې یـــادیږی زمـــونږ کلـــے
ښـــکلے ښـــکاری د دوران پـــه ائینـــه کښـــې

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

(درې شعرونه)

هــر ســړے نفــرت لــۀ یــو ســړی کــوی
هـــر ســـړے ددۀ ســـره یـــاری کـــوی

خدایـــه! د دجـــال فتنـــه بـــه څنګـــه وی
ګـــوره! چـــې ړانـــدۀ مـــو مشـــری کـــوی

خپلـــو مـــې چـــاړۀ پـــه مـــری ایښـــې ده
خپـــل خـــو داســـې نـــۀ کـــوی، پـــردی کـــوی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

پــرون چــې ورور د ورور مرګونــه اُوکــړل
مــونږ پــرې د پاســه زيــات قتلونــه اوکــړل

چـــې پـــه لمنـــې د چـــا نمـــونځ کېـــدلو
هغـــو ګنګـــا کښـــې اودســـونه اوکـــړل

غــل بــه د غلــوڼطن کښــې چــا تــه وايــو
هرچـــا يوبـــل پســـې نمنځونـــه اوکـــړل

مـــونږ تـــه څـــۀ پتـــه د دښـــمن نـــۀ لګـــی
مـــونږ دپـــردو پـــه ســـر جنګونـــه اوکـــړل

خــوب کښــې چــې راغـــے نــو ورغــاړې وتــم
مفتوکښـــــې مـــــونږه ديدنونـــــه اوکـــــړل

چــې پــه دنيــا کښــې پــۀ ښــۀ نــوم يــادېږی
هغــو هــم داســې ښــۀ کارونــه اوکــړل

اعجــاز خټــك بــه آخــر خــدائے پوهــه کــړی
غــرۀ کښــې يــې چاتــه آوازونــه اوکــړل

۲۷مارچ ۲۰۱۲ ء

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

هائیکوګانې

مانــــه جمــات کښـــي چـــا څپلـــۍ پټــې کـــړې
مـــــاوې چـــې دا څـــــۀ د مــــوچي دکـــــان دے
چـــې زړې پرېـــږدي او تـــرې نـــوې یوســـی

.....✸✸✸.....

نـــن یـــو خټـــک دغـــرۀ پـــه ســـر ګډېـــدۀ
مـــاوې چـــې بیـــا بـــه چرتـــه ډول غږېـــږي
ځکـــه چـــې دا دومـــره د ټینګـــې نـــۀ دي

.....✸✸✸.....

مـــونږ هغـــه ملـــك تـــه زنـــده بـــاد وئیلـــي
د ښـــي توښـــې نـــه یـــې مـــونږ اوویســـتلو
لکـــه پـــردي خیـــرات کښـــې ســـپي ورړوُو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

هائيکوګانې

دخـــوارې ځـــوى ډالـــر ليـــدلے نـــۀ وۀ
اوس د ســوکړک پــه ځــائے برګــرې غــواړي
مــونږ بــه اوس تشــې هســې خلــې چړپــوُو
.....✸✸✸.....

پـــه انټرنيـــټ يـــارانې ځنګـــه کېـــږي
چرتــه فيس بـک کښـې چـې جينـۍ ښـکاره شـي
بـــلا ځوانـــان ورتـــه لَـــو يُـــو اووائـــي
.....✸✸✸.....

د دهمـــــاکوسره بلـــد دومــــــــره شـــو
اوس د ټوپـــک ډز راتـــه داســـې ښـــکاري
لکـــــه ماشـــوم چـــې چرتـــه ټيزواچـــوي
.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

هائيکوګانې

خدایه ! په ملک کښې خوشحالي راولې
ګنې واړۀ واړۀ خدایان دی واړه
دځان نه مخکښې به دوزخ ته لېږو

.....✸✸✸.....

چاوي چې ښنګه څوک لیډر جوړېږي
ماوې دروغ او حرامتوب زده کړه
خلق به دې خپله بیا به سر ګرځوي

.....✸✸✸.....

سل شیطانان او یو لیډر زمونږه
لکه چې سل پاپړ او یو لوړ وي
څکه شیطان هم تربنه لرې تښتي

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

هائيکوګانې

ښکلو ته اووایئ چې کور کښې کېنئ
زمونږ وژلو ته دي نۀ رادرومي
اوس دغه کار دغه خودکشه کوي

.....✸✸✸.....

نرخونه ورځ په ورځ په بره خيږي
چې دغه حال ، دغه رفتار وي زمونږ
بره سپوږمۍ ته به مونږ زر اورسو

.....✸✸✸.....

یوشل روټۍ مې چې مېلمه ته راوړې
وې چې یوه روټۍ ترې بیرته یوسه
وې چې انسان یم ، ځناور خو نه یم

.....✸✸✸.....

چرته زړۀ خوړے مشر وي به کنۀ ؟
په دې ارمان واړه سپین ږیري شولو
لکه د کونډې لۀ لېورۀ اووتو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

کــۀ یــو انګرېــز انګرېــزي نــۀ شــی لــیکے
دغـــه پوښـــتنه لـــږ د ځـــان نـــه اوکـــه
تـــا کـــوم پښتوکښـــې سپاړسـم پـــاس کـــړے

.....✸✸✸.....

هغـــه جمـــات کښـــې انګرېـــزی وئیلـــه
وې یـــې چـــې دۀ د خـــدائے ظـــالم تـــه ګـــوره
کفـــر ئـــې ټـــول ګـــوره ! جمـــات تـــه راړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعجاز خټک هغه شخصیت دے د چا لۀ برکته چې په ټول خلیج کښې د پښتو ټولنې جوړې شوي دي او په خلیج کښې د پښتو مشاعرو بنسټ هم دغه مشر ایښودلے دے. د اعجاز خټک په کوششونو او ترغیابتو زمونږ پښتو ادبي ټولنه قطر هم جوړه شوې ده
د کومې لۀ سوبه چې په پښتو ادب کښې ډېر زیات کار په دیار غېر کښې شوے دے.د اماراتوپښتو ادبي ټولنه مرکزډُبئ واحده ټولنه ده چې په پردي وطن کښې یې مشاعرې منعقد کړې دي او د پاکستان نه یې ورته شاعران او ادیبان راغوښتي دي.تر اوسه د ټولنې د ملګرو لۀ خوا څو درځنه کتابونه او مجلې هم خپرې شوې دي.دا ټول هر څۀ د دغه کس لۀ برکته وو..
فیروزآفریدي
صدر
پاك پښتوادبي ټولنه دوحه قطر

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library